

MAA- JA METSÄTALOUSVEROTILAISUUDET 2023

APUA TARJOLLA MAATILAN YRITYSTOIMINTAAN

www.vcoy.fi

www.maatilanpolku.fi

PÄIVÄN AIHEET

- Lakimuutoksia vuodelle 2023
- Missä Suomessa mennään ja muutoksia verotukseen
- Arvonlisäverotuksen ajankohtaisia asioita
- Aurinkosähköjärjestelmät
- Tuulivoimalat ja niihin liittyvä verotus
- Lunastuskorvaukset
- Tilatukioikeusjärjestelmän lakkaaminen
- Oikaisumenettely
- Verotus osana talousongelmien ratkaisua
- Verovalmistelussa esille nousseita kysymyksiä
- Yhtenäistämisohteet
- Nettovarallisuus
- Verosuunnittelu (tasausvaraus, palkan maksaminen, puoliset)
- yhteenveto

TULEVIA MUUTOKSIA VUODELLE 2023

Vuoden 2023 verolakiesitykset

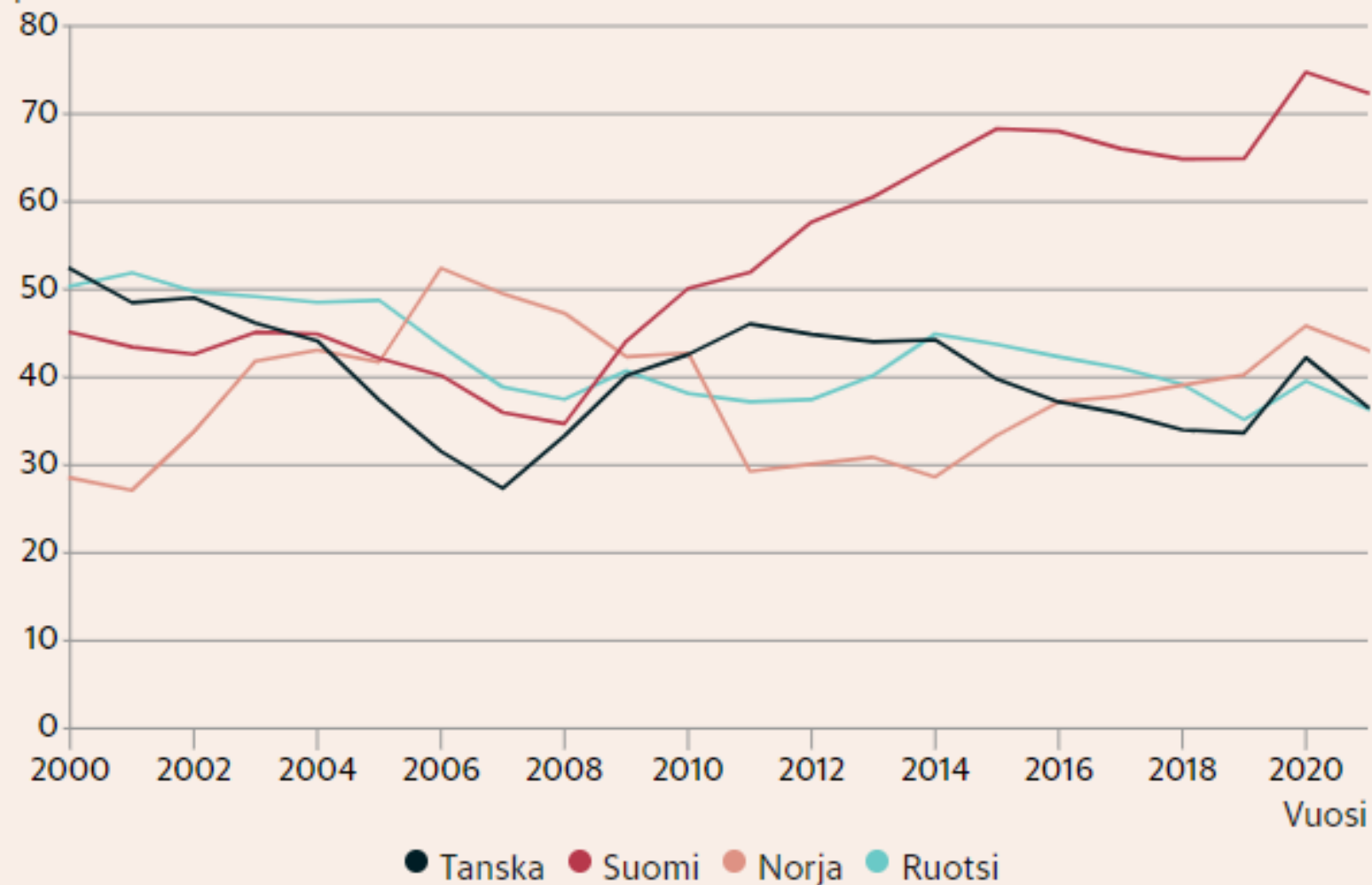
- Otetaan käyttöön erityinen kotitalousvähennys sähkömenoilille. Verovelvollisen vakituisen asunnon sähkönkäyttöpaikassa 1.1.2023–30.4.2023 kulutetusta sähköenergiasta maksettu määrä oikeuttaa kotitalousvähennykseen siltä osin kuin se ylittää 2 000 euroa ja on enintään 6 000 euroa. Verovelvollinen saa vähentää kotitalousvähennyksenä 60 prosenttia vähennykseen oikeuttavista kustannuksista maksamastaan määrästä.
- Sähköenergian arvonlisäveroa on alennettu 24 prosentista 10 prosenttiin aikavälillä 1.12.2022–30.4.2023. Lisäksi henkilökuljetukset on säädetty arvonlisäverottomiksi aikavälillä 1.1.2023–30.4.2023.
- Edellä kuvattu sähkömenojen kotitalousvähennys ja sähkön arvonlisäveron alennus hyödyttävät myös maatalouden harjoittajaa siltä osin kuin hän käyttää sähköä yksityistaloudessaan.
- Kalenterivuonna 2020 tai sen jälkeen uutena käyttöönotettujen koneiden ja kaluston korotettuja poistoja maataloudessa ja elinkeinotoiminnassa (50 %, normaalisti 25 % menojäännöksestä) koskevan lain voimassaoloa jatketaan vuoden 2025 loppuun.
- Peitelty osinko, joka on nykyään 75-prosenttisesti veronalaista tuloa, säädetään kokonaan veronalaiseksi tuloksi verovuodesta 2023 lähtien.

Lähde:Kiviranta

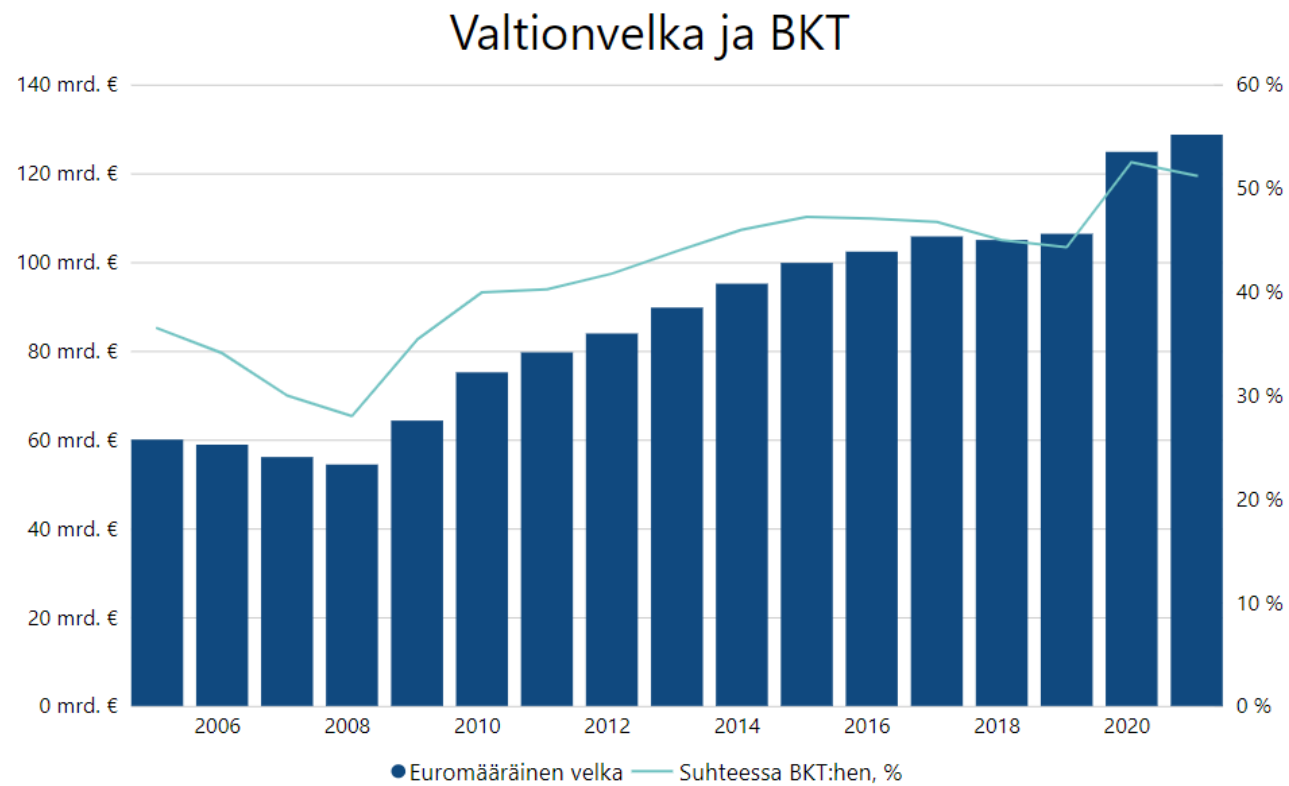
Suomen velkaantuminen erkaantui 2010-luvulla muista Pohjoismaista

Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen ja sen ennuste 2000-2024

prosenttia

SUOMEN TALOUDEN KEHITYS

MITÄ UUTTA VEROTUKSESSA

MITÄ UUTTA VEROTUKSESSA VEROTUS 2023

- Lähde: veronmaksajien keskusliitto

Palkka 2022 euroa/kk	Vuositulo 2022 €	Veroaste 2022 %	Veroaste 2023 %	Veroasteen muutos %-yksikköä	keveneminen (-)/ kiristyminen (+) e/vuosi
1 600	20 000	14,0 %	14,3 %	0,3 %	+60
2 000	25 000	18,9 %	18,6 %	-0,3 %	-75
2 400	30 000	22,4 %	22,5 %	0,1 %	+30
2 800	35 000	25,2 %	24,9 %	-0,3 %	-105
3 200	40 000	28,0 %	27,9 %	-0,1 %	-40
3 600	45 000	30,3 %	30,3 %	0,0 %	0
4 000	50 000	32,1 %	32,2 %	0,1 %	+50
4 400	55 000	33,6 %	33,7 %	0,1 %	+55
4 800	60 000	35,1 %	35,3 %	0,2 %	+120
5 200	65 000	36,4 %	36,7 %	0,3 %	+195
5 600	70 000	37,5 %	37,8 %	0,3 %	+210
6 000	75 000	38,5 %	38,8 %	0,3 %	+225
6 400	80 000	39,3 %	39,6 %	0,3 %	+240
6 800	85 000	40,0 %	40,4 %	0,4 %	+340
7 200	90 000	40,7 %	41,0 %	0,3 %	+270
7 600	95 000	41,4 %	41,7 %	0,3 %	+285
8 000	100 000	42,4 %	42,6 %	0,2 %	+200
8 400	105 000	43,2 %	43,4 %	0,2 %	+210
8 800	110 000	43,9 %	44,1 %	0,2 %	+220
9 200	115 000	44,6 %	44,7 %	0,1 %	+115
9 600	120 000	45,3 %	45,3 %	0,0 %	0
10 000	125 000	45,8 %	45,9 %	0,1 %	+125

MITÄ UUTTA VEROTUKSESSA VEROTUS 2023

Lähde: kuntaliitto

Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentit 2023

- Sosiaali- ja terveystalvelujen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu ja siten niiden kustannukset siirretään kunnilta hyvinvointialueille. Tämän takia kuntien tuloja siirretään valtiolle, joka rahoittaa hyvinvointialueiden toimintaa.
- Merkittävä osa tulojen siirtoa tehdään kunnallisveron kautta. Ansiotuloverotukseen tehtävät muutokset toteutetaan niin, että niillä on mahdollisimman vähän vaikutusta verovelvollisten verotuksen tasoon. Näin ollen kaikkien Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentteja alennetaan yhtä paljon: **12,64 prosenttiyksikköä**.

Kunta	2022	2023	Muutos % -yks.
Akaa	22,00	9,36	-12,64
Alajärvi	21,75	9,11	-12,64
Alavieska	22,00	9,36	-12,64
Alavus	21,25	8,61	-12,64
Asikkala	20,75	8,11	-12,64
Askola	21,50	8,86	-12,64
Aura	21,50	8,86	-12,64
Enonkoski	21,00	8,36	-12,64
Enontekiö	21,25	8,61	-12,64
Espoo	18,00	5,36	-12,64
Eura	21,00	8,36	-12,64
Eurajoki	18,00	5,36	-12,64
Evijärvi	22,50	9,86	-12,64
Forssa	20,50	7,86	-12,64
Haapajärvi	22,50	9,86	-12,64
Haapavesi	22,00	9,36	-12,64
Hailuoto	20,50	7,86	-12,64
Halsua	23,50	10,86	-12,64
Hamina	21,00	8,36	-12,64
Hankasalmi	22,00	9,36	-12,64
Hanko	21,75	9,11	-12,64
Harjavalta	21,50	8,86	-12,64

MITÄ UUTTA VEROTUKSESSA VEROTUS 2023

Vuosi 2022

Verotettava ansiotulo	Vero alarajan kohdalla	Vero alarajan ylittävistä tulon osasta
19 200 € – 28 700 €	8,00 €	6,00 %
28 700 € – 47 300 €	578,00 €	17,25 %
47 300 € – 82 900 €	3 786,50 €	21,25 %
82 900 € –	11 351,50 €	31,25 %

Vuosi 2023

Valtion progressiivinen tuloveroasteikko vuonna 2023

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävistä tulon osasta, %
0	0	12,64
19 900	2 515,36	19
29 700	4 377,36	30,25
49 000	10 215,61	34
85 800	22 727,61	44

Valtion progressiivinen tuloveroasteikko vuonna 2023

Lähde: VM ja veronmaksajat.fi

MITÄ UUTTA VEROTUKSESSA

Kotitalousvähennykseen määräaikaista korotuksia

Kotitalousvähennystä korotetaan öljylämmityksestä luopumisen osalta seuraavasti:

- vähennyksen enimmäismäärä on 3 500 euroa (normaalisti 2 250 euroa)
- vähennys on työn osuudesta 60 prosenttia (normaalisti 40 prosenttia) ja palkkakulujen osalta 30 prosenttia (normaalisti 15 prosenttia)
- omavastuu on 100 euroa vuodessa, kuten normaalisti
- Kyseessä on väliaikainen muutos, joka on voimassa vuosina 2022–2027. Muiden remonttitoiden osalta kotitalousvähennys pysyy ennallaan.

Kotitalousvähennystä korotetaan myös kotitalous-, hoiva- ja hoitotyön osalta seuraavasti:

- vähennyksen enimmäismäärä on 3 500 euroa (normaalisti 2 250 euroa)
- vähennys on työn osuudesta 60 prosenttia (normaalisti 40 prosenttia) ja palkkakulujen osalta 30 prosenttia (normaalisti 15 prosenttia)
- omavastuu on 100 euroa vuodessa, kuten normaalisti
- Kyseessä on väliaikainen muutos, joka on voimassa vuosina 2022–2023.

Muutoksia kotitalousvähennykseen

- HE 142/2021 (eduskunta.fi) – päivitys: hyväksytty eduskunnassa

ARVONLISÄ- VEROTUKSEN AJANKOHTAISIA ASIOITA

Arvonlisäveroilmoituksen antaminen

- Määräajat ja seuraamusmaksut

Verokantamuutoksia

- Sähkö

Lähde:verohallinto

ARVONLISÄ- VEROTUKSEN AJANKOHTAISIA ASIOITA

Arvonlisäveroilmoituksen antaminen

- Vuosimenettelyssä olevan verovelvollisen tulee antaa arvonlisäveroilmoitus verokauden päättymistä seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä eli vuoden 2022 osalta 28.2.2023
- Antamisaikaan ei ole mahdollista saada jatkoaikaa
- Veroilmoituksen myöhästymisestä seuraa myöhästymismaksu, joka on 3 euroa ensimmäiseltä 45:ltä päivältä (yhteensä 135 euroa). Jos veroilmoitus annetaan yli 45 päivää myöhässä, myöhästymismaksu on 135 euroa + 2 % myöhässä ilmoitetusta maksettavasta veron määrästä.
- Asiassa ei ole merkitystä sillä, onko vero maksettu, koska myöhästymismaksussa on kyse veroilmoituksen myöhästymisen johdosta määräytyvästä seuraamuksesta

ARVONLISÄ- VEROTUKSEN AJANKOHTAISIA ASIOITA

Sähkön verokanta

Sähkön arvonlisäverokantaa alennetaan väliaikaisesti 24 prosentista 10 prosenttiin

- Alennettua verokantaa sovelletaan 1.12.2022 -30.4.2023 tapahtuvaan sähkön myyntiin

Alennettu verokanta koskee

- Sähkön myyntiä
- Sähkön myynnin yhteydessä ostajalta mahdollisesti veloittettavaa perusmaksua
- Sähkön tuotantotapaan perustuvaa kuukausittaista lisämaksua
- Alennetun verokannan soveltamisaikana maksettua ennakkomaksua

Alennettu verokanta ei koske sähkön myynnistä erillisenä pidettäviä palveluja, joita ovat mm.

- Sähkön siirto
- Pääsy sähköverkkoon
- Laskukopioiden tai maksumuistutuksen lähettäminen
- Sähkön siirron yhteydessä ostajalta perittävä sähkövero

AURINKOSÄHKÖJÄRJESTELMÄ

Kotitalouden sähköntuotannon tuloverotus

- Luonnollinen henkilö (verovelvollinen) voi hankkia käyttöönsä aurinkosähköjärjestelmän, tuulivoimalan tai muun vastaavan pienimuotoisen sähköenergiaa tuottavan laitteiston, jolla hän tuottaa sähköä omiin tarpeisiinsa. Tällaisesta tuotannosta ei muodostu veronalaista tuloa.
- Kotitalous saattaa myös myydä osan tuottamastaan sähköstä sähköyhtiölle. Tällaisessa tilanteessa sähkön myynnistä saatu tulo on yleensä tuotantokustannuksiin suhteutettuna niin vähäistä, että siitä ei jää verotettavaa tuloa.
- Kotitalouden sähköntuotantolaitteisto voi kuitenkin satunnaisesti tuottaa sähköenergiaa yli kotitalouden oman tarpeen. Sähköä on tällöin mahdollista syöttää valtakunnan sähköverkkoon. Verovelvollinen voi tällaisten tilanteiden varalta sopia sähköyhtiönsä kanssa siitä, että ylijäämäsähkö myydään sähköyhtiölle, jolloin hän saa sähköyhtiöltä korvauksen oman käytön ylittävän sähkönsyöttämisestä verkkoon. Korvaus voidaan suorittaa myös siten, että sähköyhtiö hyvittää verkkoon syötetyn sähkönsä arvon verovelvollisen sähköyhtiöltä ostaman sähkönsä arvosta. On myös mahdollista, että kotitalous siirtää paikallisen sähköverkon haltijan suostumuksella ylijäämäsähkönsä verkkoon ilman korvausta.

AURINKOSÄHKÖJÄRJESTELMÄ

Kotitalouden sähköntuotannon tuloverotus

- Käytännössä kotitalouden sähkön myynti sähköyhtiölle on seurausta siitä, että kotitalouden sähkön tuotanto ja kulutus eivät kohdistu samaan hetkeen. Tavallisesti kotitalouden sähkön kokonaiskulutus ylittää selvästi oman sähköntuotannon, jolloin kotitalous ostaa sähköyhtiöltä sähköä enemmän kuin myy sitä. Kotitalouden harjoittaman pienimuotoisen sähköntuotannon pääasiallisena tarkoituksena on siten sähkön ostamistarpeen vähentäminen ja sähkön hankintakustannusten pienentäminen.
- Kotitalouden harjoittamaa pienimuotoista sähköntuotantoa ei pidetä verotuksessa elinkeinotoiminnan tai maatalouden harjoittamisena. Kotitalouden harjoittamaa pienimuotoista sähköntuotantoa verotetaan siten tuloverolain (1535/1992, TVL) säännösten mukaisesti. Kyseessä ei ole luonnollisen henkilön harjoittama tulonhankkimistoiminta, vaan yksityistalouteen luettava toiminta.
- Laajamittaista sähköntuotantoa ja myyntiä verotetaan elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) säännösten mukaisesti. Myös muuta elinkeinotoimintaan liittyvää sähköntuotantoa verotetaan elinkeinotulon verottamisesta annetun lain säännösten mukaisesti. Maatalouteen liittyvää sähköntuotantoa verotetaan maatilatalouden (543/1967) tuloverolain säännösten mukaisesti.

AURINKOSÄHKÖJÄRJESTELMÄ

Kotitalouden sähköntuotannon tuloverotus

- Kotitalouden itse tuottaman sähkön käytöstä kotitalouden omiin tarpeisiin ei muodostu veronalaista etua, vaan kotitalouden omasta sähköntuotannosta saama etu on verovapaata elantomenojen säästöä

Veronalainen sähkön myynti

- Kotitalouden sähköntuotantolaitteisto saattaa satunnaisesti tuottaa sähköä enemmän kuin kotitalous tarvitsee. Sähkøyhtiö voi tällöin ostaa verovelvolliselta tämän laitteiston tuottaman ylijäämänsähkön. Ylijäämänsähkö siirtyy jakeluverkonhaltijan sähköverkkoon ja jakeluverkonhaltija mittaa verkkoon siirtyneen sähkön määrän taseselvitysjaksoittain (nykyisin tunti). Jakeluverkonhaltija toimittaa mittauksien tiedot sähkøyhtiölle, joka maksaa verovelvolliselle korvauksen tai hyvittää tätä ostetusta sähköstä.
- Tuloverolain 29 §:n 1 momentin mukaan veronalaista tuloa ovat laissa säädetyin rajoituksin verovelvollisen rahana tai rahanarvoisena etuutena saamat tulot. Kotitalouden tuottaman sähkön myynnistä saatua tuloa ei ole erikseen säädetty verovapaaksi, joten kyseessä on veronalainen tulo. Sähkön myynnistä saatu korvaus on veronalaista tuloa riippumatta siitä, maksetaanko korvaus verovelvolliselle rahana vai hyvitetäänkö sillä hänen sähkölaskuaan.
- Sähkön myynnistä saatu tulo ei ole varallisuuden kerryttämää tuloa, joten kyseessä on veronalainen ansiotulo (TVL 32 § ja 61 §).

AURINKOSÄHKÖJÄRJESTELMÄ

Kotitalouden sähköntuotannon tuloverotus

Veronalaiseen myyntiin kohdistuvat menot

- Tuloverolain 29 §:n 1 momentin mukaan verovelvollisella on oikeus vähentää tuloistaan niiden hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneet menot (luonnolliset vähennykset). Verovelvollinen voi siten vähentää sähkön tuotantoon ja myyntiin kohdistuvia menoja.
- Kotitalouden harjoittama pienimuotoinen sähkön myynti ei ole tulonhankkimistoimintaa, joten menot ovat vähennyskelpoisia enintään sähkön myynnistä saadun veronalaisen tulon määrään asti. Sähkön tuotannosta tai myynnistä aiheutuneita menoja ei voida vähentää muusta tulosta eikä niiden perusteella vahvisteta tappiota.
- Sähkön myynnistä saadusta tulosta vähennyskelpoisia menoja voivat ensinnäkin olla sähkön tuotantoon ja myyntiin kohdistuvat vuotuiset menot kuten sähkön tuotantolaitteiden ylläpidosta johtuvat menot. Tällaisia menoja voivat olla esimerkiksi aurinkopaneelin puhdistamisesta ja säätämisestä johtuvat menot. Toiseksi vähennyskelpoista menoa voivat olla sähköntuotantolaitteista tehdyt vuotuiset menojäännöspoistot. Vuotuisen poiston määräksi voidaan katsoa enintään 25 prosenttia sähköntuotantolaitteiden poistamattomasta hankintamenosta. Muilta osin verovelvollinen voi itse päättää verovuoden poiston määrän.

AURINKOSÄHKÖJÄRJESTELMÄ

Kotitalouden sähköntuotannon tuloverotus

Veronalaiseen myyntiin kohdistuvat menot

- **Esimerkki 3:** A:n hankkii syyskuussa 2019 kesämökilleen aurinkosähköjärjestelmän. Laitteiston hankinnasta ja asennuksesta sekä tarvittavista luvista johtuvat menot ovat yhteensä 8.000 euroa. Verovuoden 2019 poisto voi siten olla enintään 25 prosenttia tästä määrästä eli $(25 \% \times 8.000)$ 2.000 euroa. Vastaavasti verovuoden 2020 poisto voi olla enintään 25 prosenttia vuoden 2019 poistolla vähennetystä määrästä.
- Vuonna 2019 A päättää vähentää verotuksessaan 100 euron suuruisen poiston. Vuonna 2020 A voi vähentää enintään $((8.000 - 100) \times 25 \%)$ 1.975 euron suuruisen poiston.
- Vuotuisista menoista ja poistoista vähennyskelpoista on kuitenkin enintään myydystä sähköstä saatua vastiketta vastaava osuus. Myytyyn sähköön kohdistuva osuus lasketaan jakamalla myydyn sähkön määrä tuotetun sähkön määrällä. Muu osuus vuotuisista menoista ja poistosta kohdistuu verovelvollisen yksityistalouteen, minkä vuoksi kyseinen osuus menoista on vähennyskelvotonta elantomenoa (TVL 31 §:n 4 momentti).
- Myydyn sähkön määrä määritetään jakeluverkonhaltijan järjestämällä liittymäkohtaisella mittauksella. Tuotetun sähkön määrä puolestaan arvioidaan tilanteesta riippuen joko pientuottajan järjestämällä rekisteröivällä mittauksella (jos laitteisto mahdollistaa teknisesti) tai suunnittelijan mitoituksen perusteena käyttämään ja dokumentoimaan arvioon perustuen.

AURINKOSÄHKÖJÄRJESTELMÄ

Kotitalouden sähköntuotannon tuloverotus

Veronalaiseen myyntiin kohdistuvat menot

Kotitalouden omaa käyttöä varten tapahtuvassa pienimuotoisessa sähköntuotannossa oman käytön ylittävän ylijäämäsähkön myynti on arvoltaan vähäistä ja sähköntuotantolaitteiston hankinnasta johtuvat kustannukset ovat suuret. Veronalaisesta sähkön myynnistä ei tämän vuoksi Verohallinnon käsityksen mukaan tavanomaisesti jää verotettavaa tuloa silloin, kun verovuonna myydyn sähkön määrä on ostetun sähkön määrää pienempi.

AURINKOSÄHKÖJÄRJESTELMÄ

Sähköntuotannon verotus kirjanpidossa

Sähköntuotanto ja siihen liittyvälaiteisto voi olla osa maatalouden harjoittajan MVL- tulolähdettä, jos yli 50% tuotetusta sähköstä käytetään maataloudessa. Tässä tapauksessa ylijäämäsiähkön myynti verotetaan MVL:n mukaan

Sähköntuotannon katsominen maatalouden tulolähteeseen edellyttää kuitenkin, että maatilalla harjoitetaan varsinaista tuotannollista maataloutta eli maataloustuotteiden tuottamista myyntiin

Jotta sähköntuotantolaitteisto voidaan katsoa maatalouteen kuuluvaksi, edellytyksenä on , että sähkönkäyttö voidaan luotettavasti selvittää erillisellä mittauslaiteella

Laajamittainen sähköntuotanto voi olla elinkeinotoimintaa.

Verohallinnon ohje

AURINKOSÄHKÖJÄRJESTELMÄ

Rakentaminen

1. Mitä säännöksiä sovelletaan aurinkopaneelien ja muiden aurinkosähköjärjestelmien poistamiseen?

- Sähköä tuottavat ja varastoivat laitteet, esimerkiksi aurinkopaneelit ja akut, poistetaan EVL 30 §:ssä säädetyllä tavalla. Riippuen siitä, mihin laitteet on sijoitettu, sovellettava säännös on joko EVL 30 § tai EVL 31 §. Vastaavasti lämpöä tuottavat aurinkokeräimet.
 - MVL: Sähköä tuottavat ja varastoivat laitteet, kuten aurinkopaneelit ja akut, luetaan koneisiin ja kalustoon (enintään 25 %:n menojäätännöspoisto) siitä riippumatta, mihin ne sijoitetaan, jos niiden pääasiallinen käyttö on maataloudessa. MVL 8 §.
 - MVL:ssa ei ole EVL 31 §:ää vastaavaa säännöstä. Siten lähtökohtaisesti rakennuksen ainesosiksi katsottava omaisuus poistetaan rakennuksen mukana. Tehtävä yksittäin rajanvetoa siihen, onko laite tai kone irrotettavissa siten, että se voitaisiin katsoa kalustona/laitteena itsenäisesti sinne kuuluvana poistaa.
- Rakennuksen katto, jonka sähköntuotanto perustuu kattomateriaalin ominaisuuksiin eikä rakennuksella ei ole erikseen muuta kattoa, poistetaan EVL 34 §:n mukaan. Poistoprosentti perustuu rakennuksen käyttötarkoitukseen.
 - MVL: Rakennukseen kuuluvaksi katsotaan kuitenkin sellainen katto, jonka sähköntuotanto ei perustu erillisiin paneeleihin vaan kattomateriaalin ominaisuuksiin (aurinkopaneeli osa kattoa), jolloin rakennuksella ei ole erikseen muuta kattoa. Rakennuksen käyttötarkoituksen mukaan poistoprosentti. MVL 9 §.
- Maahan aurinkopaneeleja varten rakennettavat telineet, jalustat tai perustukset katsotaan EVL 34 §:n 2 momentin 3 tai 4 kohdan mukaisiksi rakennelmiksi.
 - MVL: Maahan aurinkopaneeleja varten rakennettavat telineet, jalustat tai perustukset katsotaan rakennelmiksi (enintään 20 %:n menojäätännöspoisto). MVL 9.1 § 3 k.

Aurinkosähköpaneelit

Aurinkolämpökeräimet

Esim. Integroitu aurinkopaneelimuoduuli EVO-katoille. Korvaa 3-6 lapetiiltä.

TUULIVOIMALAT

- Tuulivoimalat sijoittuvat lähes aina maa- tai metsätalouden käytössä oleville alueille. Tällöin tuulivoimayhtiö tekee kanssasi vuokrasopimuksen ja maksaa **vuokraa tuulivoimalan rakennuspaikasta**. Vuokratulo on maatalouden tuloa, vaikka et harjoittaisikaan kiinteistöllä varsinaista maataloutta.
- Vuokratulon verotus tapahtuu maatilatalouden tuloverolain mukaan ja saatu vuokratulo on maatilatalouden tuloa (MVL 5 §:n 1 momentin 9 kohta)
- Tuulivoimayhtiö voi maksaa lähiympäristön maanomistajille myös erilaisia **vaikutusalue- tai muita korvauksia**. Myös tällaiset korvaukset verotetaan maatalouden tulona. Maatalouden tuloa ovat myös tuulivoimalan tuoton perusteella saamasi korvaukset.

TUULIVOIMALAT

- Maapohjan omistajalle voidaan maksaa myös käyttökorvauksia tai muita sopimukseen perustuvia harjoitettavaan toimintaan sidottuja korvauksia. Jos esimerkiksi osuus kiinteistöllä sijaitsevan voimalan sähkötuotannosta maksetaan kiinteistön omistajalle, sillä perusteella, että tämän aluetta saadaan käyttää voimalaa varten, katsotaan sellainenkin tulo maanvuokraukseen rinnasteiseksi vuokratuloksi.
- Tuulivoimalan maapohjan vuokraajalle voidaan maksaa vuokran lisäksi pinta-alaperusteista vaikutusaluekorvausta (esimerkiksi 500 metrin säteellä). Vaikutusaluekorvausta voidaan maksaa myös vaikutusalueella oleville kiinteistöille, vaikka niillä ei olisikaan tuulivoimalaa omalla maallaan. Vaikutusaluekorvauksen maksuperusteena voi olla esimerkiksi tuulivoimaloiden aiheuttamat rajoitukset voimaloiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevien muiden kiinteistöjen hyödyntämismahdollisuuksiin. Tällainen korvaus katsotaan maanvuokraukseen rinnasteiseksi vuokratuloksi.
- Korvauksia voidaan maksaa myös muilla nimikkeillä ja perusteilla. Jos kiinteistölle aiheutuvaa haittaa ei ole tarkemmin eritelty, eikä sille ole erikseen kohdennettu korvattavaa määrää, verotetaan lähtökohtaisesti myös näissä tapauksissa koko maksettu korvaussumma vuokratulona.

TUULIVOIMALAT

- Haitan korvaamisessa voi joskus olla kyse kiinteistön arvon alenemisesta maksettavasta vahingonkorvauksesta, joka on luonteeltaan esinevahingon korvaamista. Tuloverolain mukaan toimitettavassa verotuksessa vahingonkorvaus tai muu siihen verrattava korvaus ei ole veronalaista tuloa, ellei sitä ole saatu veronalaisen tulon sijaan tai korvaukseksi elatuksen vähentymisestä (TVL 78 §). Tällainen korvaus voi kuitenkin vaikuttaa kiinteistön luovutusvoiton määrään, jos kiinteistö myöhemmin luovutetaan vastikkeellisesti.

TUULIVOIMALAT

- Tuulivoimaloiden tuottama sähkö siirretään jakeluverkkoon siirtolinjoja pitkin. Jos luovutat siirtolinjaa varten maata tai pysyvän käyttöoikeuden siirtolinjan tarvitsemalle alueelle, sinulle maksetaan siitä kertakorvaus. Korvaus verotetaan luovutusvoittona.
- Koska korvauksen maksajalla on lunastusmahdollisuus tarvittavaan alueeseen, luovutusvoitto on sinulle osittain verovapaa. Luovutusvoiton laskennassa käytetään toisin sanoen 80 %:n hankintameno-olettamaa.

LUNASTUSTOIMI TUKSISSA SAADUT KORVAUKSET

Lunastuslain mukaan suoritettavat korvaukset jakautuvat kohteenkorvauksiin, haitankorvauksiin ja vahingonkorvauksiin.

- **Kohteenkorvaus** on lunastettavasta omaisuudesta määrättävä korvaus omaisuuden omistajalle. Korvausta maksetaan tavallisimmin tilanteissa, joissa omaisuuden omistaja vaihtuu tai omaisuuteen perustetaan pysyvä käyttöoikeus.
- **Haitankorvausta** maksetaan pysyväisluontoisesta haitasta, jota joko omaisuuden omistajalle tai muulle henkilölle aiheutuu joko lunastuksesta tai siitä laitoksesta, jonka rakentamista varten lunastus toimeenpannaan. Haitankorvauksella korvataan jäljelle jäävän omaisuuden käytölle aiheutuvaa pysyvää haittaa tai omaisuuden arvon alenemista. Haitta voi ilmetä esimerkiksi lisääntyneenä meluna, kulkemisen vaikeutumisena, toiminnan supistumisena tai lisääntyneinä työkustannuksina.
- **Vahingonkorvausta** maksetaan omaisuuden omistajalle tai muulle henkilölle, jos lunastuksesta aiheutuu heille tappiota, kustannuksia tai muuta vahinkoa esimerkiksi muuttamisen, liikkeen tai ammatin harjoittamisen keskeytymisen tai muun syyn vuoksi.

LUNASTUSTOI- MITUKSISSA SAADUT KORVAUKSET

Pääsääntöisesti kohteenkorvaukset verotetaan tuloverolain luovutusvoittoja koskevien säännösten mukaan, samoin osa haitankorvauksista. Haitankorvaukset ja vahingonkorvaukset voivat joissakin tapauksissa olla maatalouden tai elinkeinotoiminnan tuloa. Korvaukset voivat eräin edellytyksin olla myös verovapaita. Verotuksen kannalta ratkaisevaa ei ole korvauksen nimike, vaan se, mistä korvaus maksetaan.

- Kohteenkorvauksia maksetaan tavallisimmin tilanteissa, joissa omaisuuden omistaja vaihtuu tai omaisuuteen perustetaan pysyvä käyttöoikeus. Verotuksessa tällaisiin tilanteisiin sovelletaan luovutusvoittoja ja -tappioita koskevia säännöksiä. Niistä kerrotaan ohjeissa Omaisuuden luovutusvoitot ja –tappiot luonnollisen henkilön tuloverotuksessa sekä Kokonaan tai osittain verovapaat luovutusvoitot henkilöverotuksessa. Lunastustilanteisiin soveltuu usein viimeksi mainitussa ohjeessa käsitelty luovutusvoiton osittainen verovapaus (tuloverolaki 49 §) tai samassa ohjeessa käsitelty verovapaus, joka koskee eräitä luovutuksia luonnonsuojelualueeksi (tuloverolaki 48 §). Nämä verovapaussäännökset koskevat ohjeessa tarkemmin mainituin edellytyksin myös vapaaehtoisia luovutuksia.
- Kohteenkorvaukseen voi sisältyä maapohjasta ja sen pysyvästä käyttöoikeudesta maksettavan korvauksen ohella **erillisiä korvauksia esimerkiksi puustosta, kasvillisuudesta, maa-aineksista ja rakennuksista**. Myös nämä korvaukset ovat luovutushintaa silloin, kun näitä korvauksia maksetaan samalta alueelta, jonka omistusoikeus tai pysyvä käyttöoikeus samalla siirtyy. **Alue katsotaan siis silloin luovutetuksi puustoineen ja rakennuksineen**. Myöskään maa-ainesten osuutta ei silloin käsitellä erikseen maa-ainestulona. (80% hankintameno-olettama, vero% 6, puun myynnissä 30-34%)

LUNASTUSOI- MITUKSISSA SAADUT KORVAUKSET

Metsäalueen määräaikaisesta käyttöoikeudesta maksettavaan korvaukseen voi sisältyä korvauksia myös alueen puustosta. Puuston poistamisesta tai vahingoittumisesta maksettavat erilliset korvaukset ovat tuloverolain 43 §:n mukaista metsätalouden pääomatuloa. Sama koskee odotusarvolisää, jota maksetaan sen vuoksi, että puut joudutaan kaatamaan ennen aikaisesti.

Jos maanvuokrasopimuksen sisältönä on oikeus ottaa maa-aineksia, esimerkiksi soraa tai turvetta, sen perusteella saatua tuloa ei pidetä vuokratulona vaan maa-aineksista saatuna tulona. Tähän liittyviä erillisiä korvauksia alueen puustosta pidetään metsätalouden pääomatuloina, mikäli alue oli metsää. Jos kyse oli muusta maasta kuin metsämaasta, puista saatu korvaus on muuta pääomatuloa.

Lunastuksen tarkoituksen toteuttaminen ei aina vaadi kiinteistön tai muun omaisuuden omistusoikeuden tai käyttöoikeuden luovuttamista, vaan tarkoitus voidaan toteuttaa rajoittamalla omistajan oikeuksia. Laitoksesta, jota varten lunastus tehdään, voi myös sinänsä aiheutua pysyviä haittoja lunastuksen ulkopuolelle jäävälle omaisuudelle ja muille lähiympäristön kiinteistöille.

Näistä rajoituksista ja haitoista saatavat korvaukset ovat yleensä haitankorvauksia, joskus myös kohteenkorvauksia. Niiden verotus riippuu siitä, estyykö omaisuuden käyttö maankäyttölajinsa mukaiseen tarkoitukseen käytännössä kokonaan vai ovatko rajoitukset ja haitat vähäisempiä.

LUNASTUSTOI- MITUKSISSA SAADUT KORVAUKSET

- Jos pysyvät rajoitukset ja haitat tosiasiallisesti estävät omistajaa käyttämästä maata maankäyttölajinsa mukaiseen tarkoitukseen, esimerkiksi jos metsän läpi vedettävä putki tai sähkölinja käytännössä estää metsän kasvattamisen johtoalueella tai pellon vettyminen estää sen viljelemisen, tällaisesta oikeudesta maksettava korvaus rinnastetaan pysyvän käyttöoikeuden luovutukseen. Näin on katsottu esimerkiksi tapauksissa KVL:1994/140 ja KHO 1971 II 587 Korvaus voi olla nimeltään kohteenkorvaus tai haitankorvaus.
- Korvaukseen sovelletaan luovutusvoittoa koskevia säännöksiä samoin kuin luvussa 3 mainittuihin pysyvän käyttöoikeuden luovutuksiin. Sovellettavaksi tulee usein luovutusvoiton osittainen verovapaus (tuloverolaki 49 §), josta kerrotaan ohjeessa Kokonaan tai osittain verovapaat luovutusvoitot henkilöverotuksessa. Luovutushintaan luetaan myös samalta alueelta saadut muut korvaukset, esimerkiksi taimikon ja puuston menetyksestä odotusarvolisineen.

LUNASTUSTOIMI TUKSISSA SAADUT KORVAUKSET

Toisinaan omistajalle jää mahdollisuus jatkaa alueen käyttämistä maankäyttölajinsa mukaiseen tarkoitukseen ja lunastustoimituksesta tai sitä vastaavasta sopimuksesta seuraa vain joitakin pienempiä rajoituksia tai haittoja. Esimerkiksi pellon tai pihan alle sijoitettu johto ei estä alueen käyttämistä viljelymaana tai pihana tai puutarhana, mutta saattaa pysyvästi estää rakentamista tai painavilla koneilla liikkumista.

Tällaisia yleensä haitankorvauksella korvattavia haittoja voivat myös olla esimerkiksi estehaitta peltoviljelyssä, etäisyyshaitta maa- ja metsätaloudessa, päistehaitta eli pellon koon ja muodon vaikutus viljelykustannuksiin, kiertohaitta asumiselle ja elinkeinotoiminnalle, maisemahaitta ja meluhaitta. Joskus haitallisia vaikutuksia on vaikea erotella korvaustilanteessa ja korvaus määrätään kiinteistön arvon alentumisesta.

Tällaisiin korvauksiin sovelletaan verotuksessa vahingonkorvausta koskevia säännöksiä. Yleisperiaate sisältyy tuloverolain 78 §:ään. Sen mukaan vahingonkorvaus tai muu siihen verrattava korvaus on veronalaista tuloa vain, jos se on saatu veronalaisen tulon sijaan tai korvaukseksi tulojen tai elatuksen vähentymisestä. Korvaus katsotaan saaduksi veronalaisen tulon sijaan, jos sillä korvataan sellaisen tulon saamatta jäämistä, joka olisi veronalaista tuloa, tai sellaisia kustannuksia, jotka ovat verotuksessa vähennyskelpoisia. Tuloverolain 78 §:n säännöstä täydentää saman lain 43 §, jonka mukaan metsästä saadut vahingon- ja vakuutuskorvaukset ovat veronalaista metsän pääomatuloa.

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 50 §:n ja maatilatalouden tuloverolain 5 §:n mukaan elinkeinon tai maatalouteen kuuluvasta omaisuudesta saadut vahingonkorvaukset rinnastetaan niistä saatuihin vastikkeisiin.

LUNASTUSTOI- MITUKSISSA SAADUT KORVAUKSET

Esimerkiksi jos maanviljelijä saa korvausta sellaisista haitoista, jotka nostavat viljelykustannuksia, saatu korvaus on maatalouden tuloa. Samoin jos elinkeinonharjoittaja saa korvausta haitasta, joka lisää hänen elinkeinotoimintansa kustannuksia tai vähentää tuottoja, korvaus on veronalaista elinkeinotuloa.

Sen sijaan asumisen kustannuksia lisäävästä haitasta saatu korvaus on verovapaa. Korvaus virkistyskäytölle aiheutuvasta haitasta on asukkaille ja kesämökkiläisille verovapaa, mutta esimerkiksi lomakylä- tai leirintäalueyrityksille veronalainen, koska sillä korvataan yritysten mahdollisesti vähentyviä tuloja. Kalastuksen tuottoon vaikuttavien haittojen korvaukset ovat kalastusta elinkeinonaan harjoittaville elinkeinotuloa, mutta harrastajakalastajille verovapaata tuloa. Jos korvaus suoritetaan istuttamalla kaloja, tästä saatua etua ei veroteta kalaveden omistajan tulona. Korvaus soran oton rajoittamisesta esimerkiksi pohjavesialueella tulee maa-aineksista saatavan tulon sijaan ja on siis veronalaista pääomatuloa.

LUNASTUSTOI- MITUKSISSA SAADUT KORVAUKSET

Omaisuuuden arvon alentumisesta saadut korvaukset voivat tulla veronalaisen tulon sijaan silloin, kun kyse on tulon hankkimiseen liittyvästä omaisuudesta. Korvaukset maatalouteen tai elinkeinotoimintaan kuuluvan omaisuuden arvon alentumisesta käsitellään näiden tulolähteiden verotuksessa omaisuudesta saatujen vastikkeiden tavoin. Rakennuksista, koneista ja muusta kuluvaasta käyttöomaisuudesta saadut korvaukset tuloutetaan epäsuorasti vähentämällä ne poistokelpoisista menojäännöksistä. Kulumatonta käyttöomaisuutta kuten maata koskevat pysyvän haitan ja arvonalentumisen korvaukset eivät välittömästi vaikuta verotettavaan tuloon.

Korvaus yksityistalouteen kuuluvan omaisuuden arvon alentumisesta on verovapaa. Jos korvaus on maksettu omaisuudelle aiheutuneesta konkreettisesta vahingosta, se voi kuitenkin tulla lisättäväksi omaisuuden luovutushintaan omaisuutta myöhemmin luovutettaessa. Lisäys tehdään, jos omaisuus luovutetaan korvauksen maksuvuoden tai sitä seuraavien viiden vuoden aikana (tuloverolaki 46 § 5 momentti). Jos korvaus on maksettu välillisen, aineettoman vahingon vuoksi, esimerkiksi maisema- tai meluhaitasta, sitä ei lisätä luovutushintaan.

LUNASTUSTOI- MITUKSISSA SAADUT KORVAUKSET

Luonnonsuojelulakiin perustuva korvaus

Luonnonsuojelulain nojalla maksettavasta korvauksesta on erityissäännös tuloverolain 80 § 1 momentin 7-kohdassa. Sen mukaan suojelualueen omistajalle maksettu kertakaikkinen korvaus niistä taloudellisen hyödyn menetyksistä, joita luonnonsuojelulain mukaisesta suojelusta omistajalle aiheutuu, on verovapaa. Korvausta maksetaan, kun tietyistä suojelumääräyksistä aiheutuu kiinteistön omistajalle tai erityisen oikeuden haltijalle merkityksellistä haittaa. Tällainen korvaus on verovapaa, vaikka se tulisi veronalaisen tulon sijaan, eikä sitä myöhemminkään lisätä omaisuuden luovutushintaan.

Jos kiinteistö luovutetaan luonnonsuojelulaissa tarkoitetuksi luonnonsuojelualueeksi joko vaihtamalla se toiseen kiinteistöön tai luovuttamalla se valtiolle tai valtion liikelaitokselle, luovutusvoitto voi olla verovapaa. Luovutusvoiton verovapautta käsitellään tarkemmin ohjeessa

Metso-ohjelma

Määräaikaisessa sopimuksessa korvataan vain osa metsän hakkuuarvosta. Korvaus 10 vuoden määräaikaisesta suojelusta on yleensä korkeintaan kolmasosa puuston hakkuuarvosta. Korvaukseen vaikuttavat alueen keskikantohinta, suojelukohteen puuston määrä, pinta-ala ja muut kiinteistön hakkuumahdollisuudet. Määräaikaisesta suojelusta saatava tuki on verollista.

Pysyvän suojelun ja 20 vuoden määräaikaisen suojelun korvaus on verotonta tuloa.

TILATUKIOIKEUS JÄRJESTELMÄN LAKKAAMINEN

Tilatukioikeuksien lakkaamisen verovaikutukset

Vuonna 2006 muodostetut tilatukioikeudet lakkaavat 31.12.2022. Nykyistä perustukea vastaava uusi perustulotuki maksetaan vuodesta 2023 alkaen vuosittain viljelijän hallinnassa olevan tukikelpoisen maatalousmaan perusteella. Tukioikeuksia on voinut myydä, ostaa, vuokrata, lahjoittaa ja vaihtaa, mutta vain viljelijöiden kesken. Viljelijä on voinut ostaa tukioikeuksia erillisinä tai maatalousmaan hankinnan yhteydessä.

Viljelijä on tähän asti tarvinnut tukioikeuksia tiettyjen maataloustukien (perustuki, viherryttämistuki, nuoren viljelijän tuki) saamiseksi.

Vuodesta 2023 alkaen tuet perustuvat maatalousmaan pinta-alaan ilman erillistä tukioikeusjärjestelmää. Tukioikeuksien perusteella tukia haettiin viimeisen kerran 15.6.2022 päättyneessä tukihaussa.

Valtaosa tukioikeuksista on saatu vuonna 2006 vastikkeettomasti viranomaispäätöksellä. Tukioikeuksien saaja ei siis alkujaossa joutunut maksamaan tukioikeuksista mitään eikä tuloverotuksessa vähennettävää hankintamenoa siis muodostunut. Tukioikeudesta sittemmin kauppahinnan maksaneet ovat voineet vähentää hankintamenon vuosimenona kerralla tai vaihtoehtoisesti 10 %:n vuotuisina poistoina.

Lähde: Kiviranta

TILATUKIOIKEUS JÄRJESTELMÄN LAKKAAMINEN

Tukioikeuksilla ei enää 15.6.2022 jälkeen ole ollut arvoa muissa luovutuksissa kuin koko maatilan luovutuksissa. Tukioikeuksille voidaan verotuksessa kohdistaa hankintamenoa koko maatilan luovutuksessakin vain, jos maatilan ja siihen kuuluvien tukioikeuksien omistus- ja hallintaoikeus siirtyi ostajalle viimeistään 31.8.2022. Maatalousmaasta erillisinä 15.6.2022 jälkeen luovutettuja tukioikeuksia ei saa arvostaa eikä siis vähentää tuloverotuksessa.

Tukioikeuden hankintameno tai sen vähentämättä oleva osa on vähennettävä kokonaan keväällä 2023 annettavassa verovuoden 2022 veroilmoituksessa. Poistomenettelyä ei siis voi jatkaa, koska tukioikeudet menettävät tämän vuoden lopussa arvonsa maatalouden varallisuutena. Joissakin tapauksissa vähennyspakko saattaa johtaa maatalouden tulolähteen tappion syntymiseen. Koska maatalouden tappion voi vähentää maatalouden tuloksesta vain tappiovuotta seuraavien kymmenen verovuoden aikana, tällainen tilanne on syytä pyrkiä välttämään järjestelemällä tulosta esimerkiksi pienentämällä muita poistoja.

Mikäli maatalouden tappion syntymistä ei voi välttää, tappion voi vaatia vähennettäväksi verovuoden pääomatulosta, esimerkiksi metsätalouden pääomatulosta. Jos tappiota ei voida vähentää kokonaan pääomatulosta, muodostuu pääomatulolajin alijäämä, joka vähennetään viran puolesta alijäämähyvityksenä ansiotulon (esim. palkka- tai eläketulon) verosta.

Lähde: Kiviranta

M U I S T E T T A V A A

Maatalouden ja metsätalouden tuloverotus

- Maatilatalouden tuloverolakiin on lisätty säännös, jonka mukaan enintään 1 200 euron koneiden, kaluston, ja laitteiden menojäännöksen voi poistaa kerralla. Metsätaloudessa nykyisin soveltuvaa kerralla poistettavan menojäännöksen rajaa on korotettu 200 eurosta 600 euroon. Sellaisten koneiden, kaluston ja laitteiden, joiden todennäköinen taloudellinen käyttöaika on enintään kolme vuotta, hankintameno saadaan edelleen vähentää kokonaan sinä verovuonna, jona se on maksettu. Tämä säännös koskee sekä maatalouden että metsätalouden verotusta

Arvonlisäverotus

- Arvonlisäverovelvollisuuden tilikausikohtaiseen liikevaihtoon perustuva alaraja on noussut 10 000 eurosta 15 000 euroon. Arvonlisäveron alarajahuojennus koskee 1.1.2021 alkaen liiketoiminnan harjoittajia, joiden tilikauden liikevaihto ylittää 15 000 euroa mutta on enintään 30 000 euroa. Alarajahuojennuksen piirissä olevat myyvät täydellä arvonlisäverokannalla, mutta saavat hakemuksesta arvonlisäveron palautusta niin, että lopputulemana arvonlisäveroprosentti saavuttaa asteittain lineaarisesti täyden määrän liikevaihdon noustessa 15 000 eurosta 30 000 euroon. Alarajahuojennus säilyy ennallaan lukuun ottamatta sitä, että alarajahuojennuksen euromääräinen vaikuttamisalue on nyt 15 000 euron ja 30 000 euron välinen tilikauden liikevaihto.

MUISTETTAVAA

Koneiden ja kaluston tuplapoistoja koskevan lain voimassaoloa jatketaan vuoteen 2025

- Vuoden 2020 alusta on ollut voimassa laki, joka mahdollistaa elinkeinotoimintaa ja maataloutta harjoittaville kaksinkertaiset poistot uutena hankituista ja lain voimassaoloaikana käyttöön otetuista koneista ja kalustosta (irtain käyttöomaisuus). Normaalisti tällaisten hyödykkeiden verovuosisikohtainen enimmäispoisto on 25 prosenttia menojäännöksestä, mutta lain soveltamisalaan kuuluvista hyödykkeistä enimmäispoisto on 50 prosenttia menojäännöksestä. Lain oli tarkoitus olla voimassa vuoden 2023 loppuun saakka. Hallitus päätti, että lain voimassaoloa jatketaan vuoden 2025 loppuun asti.
- Erityislaki, joten suppea tulkintaperiaate

ARVONLISÄ-VERON ALARAJA- HUOJENNUS

Milloin ja miten huojennusta pitää hakea?

- Ilmoita alarajahuojennuksen tiedot arvonlisäveroilmoituksella. Arvonlisäveron verokausi ratkaisee, ilmoitetaanko tiedot kalenterivuoden vai tilikauden viimeisen verokauden arvonlisäveroilmoituksella.

Verokausi

Milloin pitää hakea

kuukausi

tilikauden viimeisen kuukauden arvonlisäveroilmoituksella

neljännesvuosi

kalenterivuoden viimeisen neljänneksen (loka-joulukuun) arvonlisäveroilmoituksella

vuosi

kalenterivuodelta annettavassa arvonlisäveroilmoituksessa

ARVONLISÄ- VERON ALARAJA- HUOJENNUS

Muista ilmoittaa huojennus tuloksi veroilmoituksessa

- Arvonlisäveron alarajahuojennus on tuloverotuksessa veronalaista tuloa. Huojennus on sen tilikauden tuloa, jonka aikana oikeus huojennukseen on syntynyt.
- Poikkeuksena ovat maksuperusteista kirjanpitoa noudattavat. Heille huojennus on veronalaista tuloa sinä vuonna, kun Verohallinto palauttaa huojennuksen. Jos maksuperusteista kirjanpitoa pitävä vähentää huojennuksen määrän verokaudelta maksettavaksi tulevasta verosta, huojennus on sen verovuoden tuloa, jonka aikana kyseisellä arvonlisäveroilmoituksella ilmoitettu vero olisi erääntynyt maksettavaksi.
- Huojennus ilmoitetaan veroilmoituksen kohdassa "Saadut tuet ja avustukset".
- Alarajahuojennus on sen tulolähteen tuloa, josta huojennus on saatu. Yritystoiminnan alarajahuojennus on siis elinkeinotoiminnan tulolähteen tuloa ja maataloustoiminnasta saatu alarajahuojennus taas maatalouden tulolähteen tuloa.

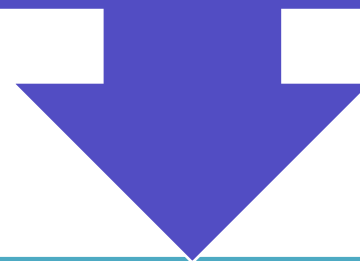
Oikaisuvaatimus tuloverotuksessa

- Tämä ohje koskee henkilöasiakkaita, liikkeen- ja ammatinharjoittajia sekä maa- ja metsätalouden harjoittajia.
- Jos huomaat verotuksessasi korjattavaa **sen jälkeen, kun verotuksesi on jo päättynyt**, voit tehdä oikaisuvaatimuksen verotuksen oikaisulautakunnalle. Esimerkiksi vuoden 2022 verotus voi päättyä vuoden 2023 toukokuun ja lokakuun välisenä aikana.

VEROTUKSEN OIKAISEMINEN

VEROTUKSEN OIKAISEMINEN

Miten oikaisuvaatimus tehdään?

Voit tehdä tuloverotuksen oikaisuvaatimuksen OmaVero-palvelussa. OmaVerossa näet verotustiedot kultakin verovuodelta.

VEROTUKSEN OIKAISEMINEN

Mitä tietoja oikaisuvaatimuksessa pitää olla?

- Oikaisuvaatimuksessa on aina ilmoitettava
- Muutoksenhakijan nimi ja henkilötunnus
- Minkä verovuoden verotukseen haetaan muutosta
- Miten verotusta vaaditaan muutettavaksi
- Mitkä ovat perusteet, joilla muutosta vaaditaan.
- Liitä oikaisuvaatimukseen asiakirjat, joihin vetoat, jollet ole niitä aikaisemmin toimittanut Verohallintoon. Jos haluat, että päätös toimitetaan valtuuttamallesi asiamiehelle, ilmoita tästä oikaisuvaatimuksellasi ja merkitse asiamiehen osoite prosessiosoitteeksi.

VEROTUKSEN OIKAISEMINEN

Milloin oikaisuvaatimus on tehtävä?

- Oikaisuvaatimuksen voi tehdä heti verotuksen päättymisen jälkeen. Ennen verotuksen päättymistä veroilmoitusta voi korjata tai täydentää OmaVerossa tai antamalla tiedot erillisellä lomakkeella.
- Tuloverotuksen oikaisuvaatimuksen voi tehdä **3 vuoden kuluessa** verovuoden päättymistä seuraavan vuoden alusta.
- Jos vuoden viimeinen päivä on lauantai tai sunnuntai, määräpäivä on seuraava arkipäivä. Huomaa, että sekä paperilla että OmaVerossa tehdyn oikaisuvaatimuksen on oltava perillä Verohallinnossa viimeistään määräajan viimeisenä päivänä klo 16.15.

Oikaisuvaatimus on tehtävä määräajassa Verohallintoon. Postiin asiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ovat Verohallinnossa viimeistään muutoksenhakuajan viimeisenä päivänä klo 16.15.

Huomaa, että myös OmaVerossa oikaisuvaatimus on tehtävä ennen kello 16.15. Määräajan jälkeen saapunut oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta.

VEROTUKSEN OIKAISEMINEN

VUOSI	OIKAISUVAATIMUKSEN OLTAVA PERILLÄ VIIMEISTÄÄN
2017	määräaika päättynyt 31.12.2020
2018	määräaika päättynyt 31.12.2021
2019	2.1.2023
2020	2.1.2024
2021	31.12.2024
2022	31.12.2025

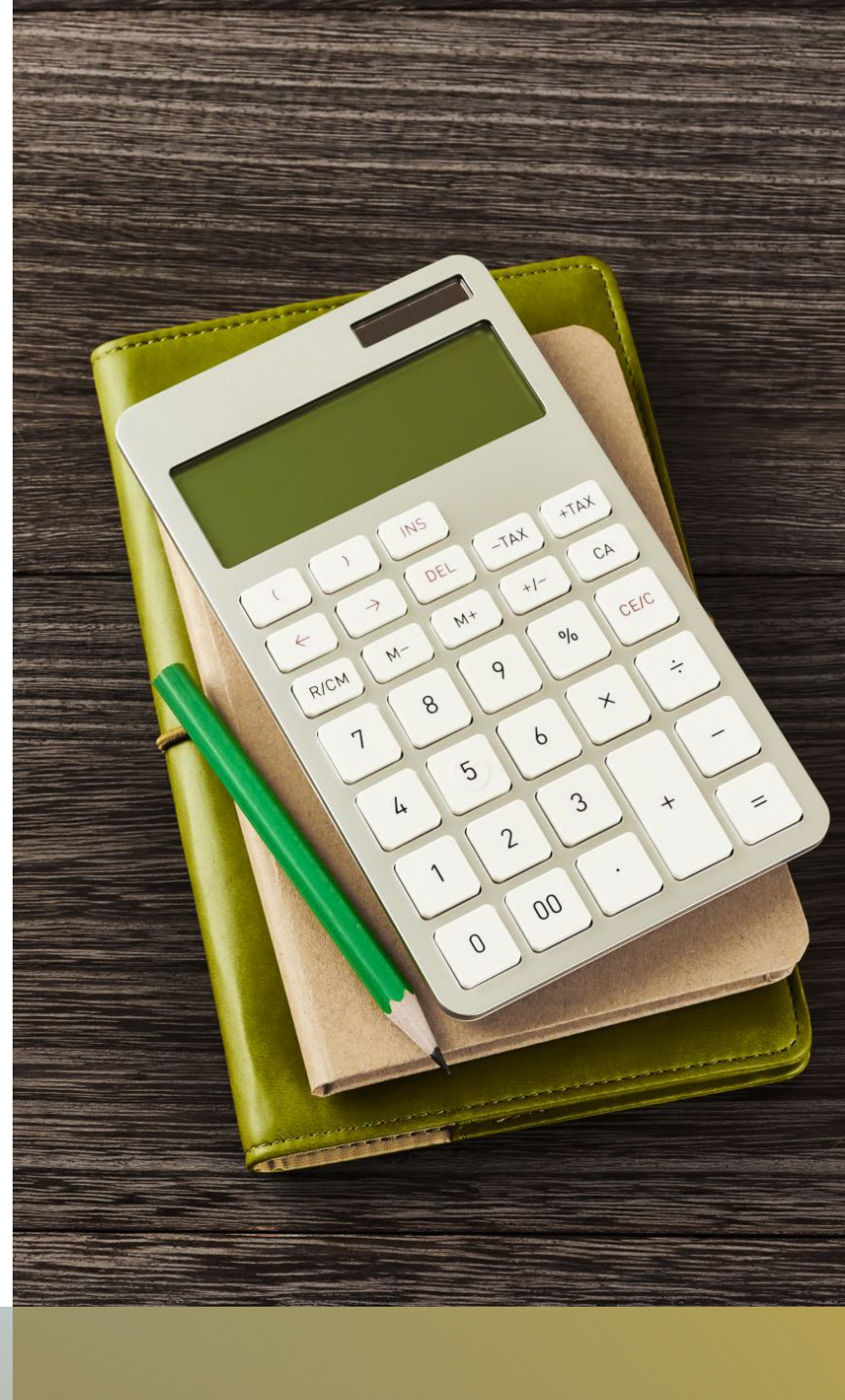
VEROTUKSEN OIKAISEMINEN

Valitus hallinto-oikeuteen ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen

- Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen voi hakea muutosta tekemällä valituksen hallinto-oikeuteen.
- Määräaika valituksen tekemiselle on **60 päivää** siitä, kun olet saanut tiedoksi oikaisuvaatimukseen annetun päätöksen.
- **Tarkista valitusaika aina saamasi päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta.**
- Valitus on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuteen. Sen on oltava perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä klo 16.15. Valituksen hallinto-oikeuteen voi tehdä myös sähköisesti Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa.
- Tarkista hallinto-oikeuksien osoitteet (www.oikeus.fi).
- Hallinto-oikeuden tekemään päätökseen voit hakea muutosta tekemällä valituksen korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus antaa siihen luvan. Valitus on tehtävä 60 päivän kuluessa siitä, kun olet saanut tiedon hallinto-oikeuden tekemästä päätöksestä.
- Hallinto-oikeuteen tai korkeimpaan hallinto-oikeuteen tehtävä valitus voi olla maksullinen.
- Lue tarkemmin tuomioistuinten maksuista (www.oikeus.fi).

VEROTUS OSANA TALOUDEN SUUNNITTELUA JA TALOUSONGELMIEN RATKAISUA

- Tasainen verotus
- Ennakot ajan tasalla
- Poistojen säätely
- Nettovarallisuuden hallinta
- Arvonlisäverotus

VEROTUS OSANA TALOUDEN SUUNNITTELUA JA TALOUSONGELMIEN RATKAISUA

Tasainen verotus

- Vuosittainen tuloksen vaihtelu olisi pientä, mielellään nousujohteista
- Verotus olisi ennakoitavaa
- Poistot
- Tasauserävaraukset
- Ennakoiden ajan tasalla pitäminen (omavero)

VEROTUS OSANA TALOUDEN SUUNNITTELUA JA TALOUSONGELMIEN RATKAISUA

Nettovarallisuuden hallinta

- Nettovarallisuuden hallinta
- Poistot suhteessa lainojen lyhennyksiin
- Ei arvonalisäveron osuuden maksamista lainalla investoinneissa
- Poistosuunnitelma isommissa hankinnoissa

VEROTUS OSANA TALOUDEN SUUNNITTELUA JA TALOUSONGELMIEN RATKAISUA

Arvonlisäverotus

- Oikea ilmoituskausi, 1 kk, 3 kk 12 kk
- Ei arvonlisäveron osuuden maksamista lainalla investoinneissa
- Maksettavan arvonlisäverosta perillä oleminen
- Suoriteperusteen hyväksikäyttöä

VEROTUS OSANA TALOUDEN SUUNNITTELUA JA TALOUSONGELMIEN RATKAISUA

Arvonlisäverotus

Suoriteperiaate:

- maa- ja metsätalouden harjoittajalla, kuten muillakin arvonlisäverovelvollisilla, on oikeus kohdistaa myynnistä suoritettava vero sille ilmoituskaudelle (siis kalenterivuodelle tai kalenterikuukaudelle), jonka aikana myyty tavara on toimitettu tai palvelu suoritettu. Vastaavasti hänellä on oikeus kohdistaa vähennykset sille ilmoituskaudelle, jonka aikana ostettu tavara tai palvelu on vastaanotettu, ts. tavara toimitettu tai palvelu suoritettu.
- KHO:n päätöksen 1996/3930 mukaan maatalouden harjoittaja, joka ei ole kirjanpitovelvollinen, saa kohdistaa ajallisesti myynnistä suoritettavan arvonlisäveron ja vähennettävän arvonlisäveron kunkin myynnin ja oston osalta valintansa mukaan joko suorite- tai maksuperusteen mukaisesti. Päätös koskee aivan vastaavasti myös sellaisia metsätalouden harjoittajia, jotka eivät ole kirjanpitovelvollisia.
- Valinnanvapaus maksu- ja suoriteperusteen välillä merkitsee mm. sitä, että vasta seuraavalla ilmoituskaudella maksettavien tuotantopanosten (esim. lannoitteet, rehut, maatalouskoneet) arvonlisäverot saadaan vähentää jo sillä ilmoituskaudella, jonka aikana ostettu tavara on toimitettu tai palvelu suoritettu. **Iso etu esim. 1kk ja 3kk menettelyssä**

VEROTUS OSANA TALOUDEN SUUNNITTELUA JA TALOUSONGELMIEN RATKAISUA

Erikoistilanteet

- Maakaupat osto/myynnit
- Omaisuuden myyminen
- Toiminnan alas ajaminen, lopettaminen

VEROVALMISTELUN YHTEYDESSÄ NOUSSEITA ASIOITA

- Useampi tappiollinen vuosi
- Huomattava sivuelinkeino
- Auton kilometrien selvittäminen
- Ostojen selvittäminen
- "tukiviljely"

MAATALOUDEN TAPPIOLLISUUS

- Montako vuotta ollut tappiollista
- Mikä tappiollisuuden aiheuttaa, poistot, korjausmenot
- Onko odotettavissa positiivisia vuosia
- Kassaperiaate, satoa voi olla "jemmassa"

MAATALOUDEN TAPPIOLLISUUS

- Toiminta on harrastusluonteista, mikäli sitä harjoitetaan ilman vakaata ansiotarkoitusta. Harrastusluonteinen toiminta ei yleensä pitemmällä aikavälillä tuota voittoa, vaan on yleensä jatkuvasti tappiollista.
- Mikäli toimintaa harjoitetaan vakaassa ansiotarkoituksessa, ei pelkästään pieni peltoala tai vähäinen erityisviljely ole este kulujen vähentämiselle. Uusi toiminta saattaa olla alkuvuosina tappiollista.
- Vaikutus arvonnlisäverotukseen, SPV huojennukset jne.

HUOMATTAVAA SIVUELINKEINOA

- Peruslähtökohtana kysymyksenasettelussa on, että vain maatilalla harjoitettu toiminta voi olla maataloutta. Maatalouden harjoittaminen on edellytys, että jokin tulo voi olla siihen liittyvää sivutuloa.
- Toiminnan laajuutta on verrattava maatalouteen. Esim. lomituspalvelun tarjoamisen voidaan katsoa liittyvän sillä tavoin viljelijän harjoittamaan omaan maataloustoimintaan ja sen tuomaan ammattitaitoon, että lomituksesta saatu työkorvaus voidaan verottaa maatalouden sivutulona.
- Jos sivutoiminta paisuu varsinaista maataloutta merkittävästi laajemmaksi ja toiminta muutoinkin täyttää elinkeinotoiminnan tunnusmerkit, sitä voidaan verottaa erillisenä liikkeenä (elinkeinotoimintana).
- Muu tulonhankkimistoiminta tulee kyseeseen tilanteissa, joissa toiminnan harjoittajalla ei ole lainkaan omaa maataloutta eikä toiminta kuitenkaan täytä elinkeinotoiminnankaan tunnusmerkkejä.

HUOMATTAVAA SIVUELINKEINOA

Maatalouden liitännäistoiminta

- Sellainen maatalouden ohessa harjoitettava tulonhankkimistoiminta, jossa käytetään hyväksi tilan luontaisia edellytyksiä, esimerkiksi jalostetaan tai myydään oman tilan tuotteita tai hyödynnetään maatalousrakennuksia tai –koneita.
- Metsätalouden sivutulot verotetaan maatalouden tuloina silloinkin, kun varsinaista maataloutta ei ole.
- Maatalouden liitännäiselinkeinoja voivat olla esimerkiksi maatilamatkailu, kotileipomotoiminta (edellyttäen, että käytetään pääosin omaa viljaa), maa- tai metsätaloustekninen koneyritys, omien tuotteiden jatkojalostus sekä ratsastuspalvelut.

HUOMATTAVAA SIVUELINKEINOA

Maatalouden liitännäistoiminta

- *Myyntisi koostuu lähes kokonaan kohdasta Muut myyntitulot (ilman arvonlisäveroa)*
- *165 065,27 euroa ja julkisista tuista 25 742,67 euroa. Selvitä mistä tämä johtuu,*
- *erittele muut myyntitulot 165 065,27 euroa.*

HUOMATTAVAA SIVUELINKEINOA

- Vakuutus asiat
- Myel/Yel
- Verotus, tasausvaraukset, kassa/suoriteperiaate
- SPV huojuennukset

VEROVALMISTELUN YHTEYDESSÄ NOUSSEITA ASIOITA

Auton kilometrien selvittäminen

Erittäin yksinkertaista AJOPÄIVÄKIRJA!!

AUTON KÄYTTÖ

Tarvitsemme lisätietoja maatalouden kalustoon kuuluvien ajoneuvojen käytöstä. Selvitä seuraavat asiat:

- kaikki autolla ajetut kilometrit verovuoden aikana
- kopio ajopäiväkirjasta tai jos et ole pitänyt ajopäiväkirjaa, selvitä seuraavat asiat jokaisesta elinkeinotoimintaan liittyvästä matkasta erikseen:
 - alkamis- ja päättymispäivä
 - alkamis- ja päättymispaikka (tarvittaessa ajoreitti)
 - matkan pituus
 - ajon tarkoitus

Yksityisauto maa- tai metsätalouden käytössä

Maatalous

- Mikäli auton kuluja ei ole kirjattu muistiinpanoihin, vähennetään kuluna maatalousajojen määrä kerrottuna **kilometrikorvauksella 0,46 € /km** (Verohallinnon päätös verovapaista matkakustannusten korvauksista vuonna 2022). Lisävähennyksen saanti **edellyttää ajopäiväkirjaa tai muuta luotettavaa selvitystä**.
- **Asunnon ja maatilan väliset matkat ovat yksityisajoja**, jotka vähennetään esitäytetyllä veroilmoituslomakkeella. Vähennys on **enintään 0,30 €/km** (Verohallinnon päätös matkakuluvähennyksen määrästä vuodelta 2022 toimitettavassa verotuksessa).
- **Verotusyhtymä tai kuolinpesä voi maksaa osakkaalle** matkalaskun perusteella maatalousajoista (muut kuin asunnon ja maatilan väliset) **0,46 € /km** ja korvaukset käsitellään yhtymän tai kuolinpesän muistiinpanoissa palkkausmenoina. Osakkaalle korvaukset ovat verovapaata tuloa.
- **Jos verotusyhtymä ei ole maksanut** korvausta osakkaan oman auton käytöstä yhtymän maataloudessa, vähennetään auton todelliset kulut **tai 0,30 €/km verotusyhtymän verotuksessa**.
- **Jos kuolinpesä ei ole korvannut osakkaalle matkakuluja**, vähennetään kuolinpesän verotuksessa osakkaan oman **auton todelliset kulut tai 0,30 €/km**. **Kuolinpesän auton osalta vähennetään todelliset kulut tai 0,44 €/km** kuolinpesän verotuksessa. Leskelle ei voi maksaa verovapaita kulukorvauksia. Lesken oman auton todelliset kulut tai 0,46 €/km vähennetään kuolinpesän verotuksessa.
- **Asunnon ja maatilan väliset matkat ovat yksityisajoja**, jotka vähennetään verotusyhtymän **osakkaan esitäytetyllä veroilmoituslomakkeella**. Kuolinpesän osakkaan osalta vähennys tehdään kuolinpesän maatalouden veroilmoituksella.
- Ks. Verohallinnon ohje: Liikkeen- ja ammatinharjoittajien sekä maataloudenharjoittajien matkakustannusten vähentäminen.

OSTOJEN SELVITTELY

- Investoinnit, jopa pienetkin, tuotantopanosten hankinnat
- Käyttötarkoitus, miten liittyy tuotantosuuntaan
- Metsätalouden konehankinnat

Pyydän erittelyä maatalouden menoista.

Erittele seuraavat maatalouden veroilmoituksella vähentämäsi menot:

- Arvonlisäverotuksessa vähennyskelpoiset ostot 24 % (ilman arvonlisäveroa)
17 691,09 euroa

Muut maatalouden arvonlisäverottomat menot 0 %:(ilman arvonlisäveroa): 10 061,60 euroa

Selvitä myös, miten menot liittyvät harjoittamaasi maatalouteen. Verotuksessa voi vähentää vain tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuvat menot.

Esimerkki kyselystä:

Tarvitsemme seuraavat lisätiedot veroilmoituksen käsittelemistä varten:

- Millaista maataloustoimintaa tilalla harjoitetaan?
 - Kuinka monta hehtaaria peltojen kokonaispinta ala on? Jos olet vuokrannut peltoja, kuinka monta hehtaaria?
 - Mitä kasveja tilalla viljellään ja minkä kokoisilla pinta-aloilla?
 - Mihin viljelykasvien sato käytetään?
 - Mitä rakennuksia, koneita ja laitteita maataloudessa käytetään?
 - Mistä raaka-aineet hankitaan?
 - Onko tilalla tuotantoeläimiä? Jos on, selvitä mitä eläimiä, kuinka paljon ja miten ne liittyvät maatalouden tulonhankintaan?
 - Veroilmoituksen mukaan maataloustoiminnan tulos on ollut tappiollinen . Mistä tappiollisuus johtuu?
 - Onko käsityksesi mukaan tilan toiminta muuttumassa kannattavaksi? Milloin arvioit sen tapahtuvan?
 - Miten rahoitat tappiollisen toiminnan?
 - kalustoluettelo ja selvitys verovuonna hankitusta kalustosta
 - selvitys maatalouden menoista ja kulutositteet 10 suurimmasta menoeristä
- Jos toiminnan tarkoituksena ei ole tulon hankkiminen, toimintaa ei pidetä maatilatalouden tuloverolain mukaan verotettavana toimintana. Silloin verotuksessa sovelletaan tuloverolakia. Tämä tarkoittaa sitä, että tällaisesta toiminnasta syntynyttä tappiota ei voi vähentää muista tuloista verotuksessa. Myöskään toimintaan kohdistuvat arvonnlisäverot eivät ole vähennyskelpoisia. Vähentämättä jääneet menot huomioidaan kuitenkin myöhempinä vuosina, kun saman toiminnan tuloja verotetaan.

Tukiviljely

Maatalouden tulosi 48 736,45 euroa ovat pääosin valtiolta saatuja tukia 42 563,92 euroa.

Selvitä, miksi maataloudessa ei ole lähes ollenkaan muita tuloja kuin tukia.

VEROILMOITUSTEN
TÄYDENTÄMISEN
MÄÄRÄPÄIVÄT
KEVÄÄLLÄ 2023

Verohallinnon tiedote, 13.1.2023

Maa- ja metsätaloudenharjoittajat saavat ensimmäistä kertaa veroilmoituslomakkeen ainoastaan sähköisesti OmaVeroon. Palkansaaajien ja eläkeläisten veroilmoitusten päivämäärät ovat tuttuun tapaan toukokuussa.

Viime keväänä jopa 69 % maataloudenharjoittajista ja n. 80 % metsätaloudenharjoittajista antoi veroilmoituksensa sähköisesti.

28.2.2023: metsänomistajat ja maatalousyhtymät

- Metsätalouden veroilmoitus niillä Suomessa asuvilla metsänomistajilla, joilla ei ole maatalous- tai elinkeinotoimintaa
- Maatalousyhtymien maatalouden veroilmoitus
- Arvonlisäveroilmoitus, jos verokausi on kalenterivuosi. Päivä on myös arvonlisäveron maksun määräpäivä.
- **Hakemus energiatuotteen valmisteveron palauttamiseksi!!!!**

VEROILMOITUSTEN
TÄYDENTÄMISEN
MÄÄRÄPÄIVÄT
KEVÄÄLLÄ 2021

3.4.2023: maataloudenharjoittajien ja toiminimiyrittäjien veroilmoitukset

- Maatalouden veroilmoitus
- Maataloudenharjoittajien ja heidän puolisoidensa esitetyt veroilmoitus henkilökohtaisista tuloista
- Toiminimiyrittäjien veroilmoitus yritystoiminnasta. Toiminimiyrittäjien ja heidän puolisoidensa esitetyt veroilmoitus henkilökohtaisista tuloista
- Niiden metsänomistajien veroilmoitus, joilla on maatalous- tai elinkeinotoimintaa
- Elinkeinoyhtymien veroilmoitus

VEROILMOITUSTEN
TÄYDENTÄMISEN
MÄÄRÄPÄIVÄT
KEVÄÄLLÄ 2021

2.5.2023: osakeyhtiöt ja muut yhteisöt

- Yhteisöjen on annettava veroilmoitus 4 kk:n kuluessa tilikauden päättymisestä. Suurimmalla osalla tilikausi päättyy vuodenvaihteessa, jolloin veroilmoituksen määräpäivä on 2.5.

9.5.2023: palkan- ja eläkkeensaajat sekä kiinteistöjen omistajat

- Palkan- ja eläkkeensaajien esitetytyn veroilmoituksen ensimmäinen määräpäivä. Jos tiedoissa on täydennettävää tai korjattavaa, täydennykset pitää ilmoittaa tähän mennessä. Helpoimmin se käy OmaVerossa. Oman veroilmoituksen määräpäivän voi tarkistaa omalta veroilmoitukseltaan.
- Henkilöasiakkaiden kiinteistöveroilmoituksen määräpäivä. Jos kiinteistötiedoissa on korjattavaa, korjaukset pitää ilmoittaa tähän mennessä. Suurimmalla osalla henkilöasiakkaista kiinteistöveron maksupäivät ovat 7.8.2023 ja 6.10.2023.

16.5.2022: palkan- ja eläkkeensaajat

- Palkan- ja eläkkeensaajien esitetytyn veroilmoituksen 2. määräpäivä. Jos tiedoissa on täydennettävää tai korjattavaa, täydennykset pitää ilmoittaa tähän mennessä.

23.5.2022: palkan- ja eläkkeensaajat

- Palkan- ja eläkkeensaajien esitetytyn veroilmoituksen 3. määräpäivä. Jos tiedoissa on täydennettävää tai korjattavaa, täydennykset pitää ilmoittaa tähän mennessä.

Vuoden 2022 veroilmoitusta voi täydentää OmaVerossa omaan määräpäivään asti

MAA - JA
METSÄTALOUDEN
TULOVEROTUS,
YHTENÄISTÄMIS-
OHJE

Maatalouden tulonhankkimistoiminnassa tarjotut ateriat

- Maatalouden tulonhankkimistoimintaan liittyville työntekijöille, lomittajille ja vastaaville henkilöille maatilalla tarjotun ruokailun ostoelintarvikkeiden menoiksi arvioidaan yksityiskohtaisen selvityksen puuttuessa 7,15 €/päivä henkilöä kohden (Verohallinnon päätös vuodelta 2022 toimitettavassa verotuksessa noudatettavista luontoisetujen laskentaperusteista, 10 §). **Annettujen etujen määrästä ja saajista tulee olla selvitys muistiinpanoissa.**

MAA- JA METSÄTALOUDEN TULOVEROTUS, YHTENÄISTÄMIS- OHJE

Vesimaksut

- Yksityistalouden vedenkulutuksena voidaan tavanomaisissa olosuhteissa pitää noin 40m³/henkilö/vuosi.

Sähkö- ja lämmityskulut

- Jos maatalouden ja yksityistalouden sähkökuluja ei ole erikseen mitattu, on kulujen jakaantuminen arvioitava. Yksityistalouden sähkönkulutus on yleensä helpommin määriteltävissä kuin maatalouden kulutus. Yksityistalouden kulutukseen vaikuttavat perheenjäsenten lukumäärä, ikä, lämmitysjärjestelmä ja sähkövarustetaso. *Ilman sähkölämmitystä kotitalouden sähkönkäyttö vaihtelee keskimäärin 5000-10000 kilowattituntiin vuodessa. Tavanomaisissa olosuhteissa ilman lämmitystä voidaan yksityistalouden osuudeksi sähkömenoista arvioida 10,80 euroa vuodessa asuinpinta-alan neliömetriä kohti (Verohallinnon päätös vuodelta 2022 toimitettavassa verotuksessa noudatettavista luontoisetujen laskentaperusteista, 5 §, muutettuna vuosiarvoksi). Oman asunnon sähkölämmityksen osuudeksi menoista voidaan arvioida muun selvityksen puuttuessa keskimäärin 10 €/m²/v.*
- Asunnon lämmityksessä polttoöljyn kulutuksena voidaan pitää tavanomaisissa olosuhteissa 18 l/m²/vuosi.

MAA - JA
METSÄTALOUDEN
TULOVEROTUS,
YHTENÄISTÄMIS-
OHJE

Maatalouden työhuonevähennys

- Aktiivituloilla arviolta 460 € /vuosi.
- Kaikissa tulolähteissä ja tulolajeissa myönnettyjen työhuonevähennysten yhteismäärä voi olla enintään 920 euroa verovuodessa, jos verovelvollinen ei esitä selvitystä suuremmista kustannuksista.
- Ks. Verohallinnon ohje Tulonhankkimiskulut ansiotuloista.

Metsätalouden työhuonevähennys

- Arvioituna kuluna voidaan muun selvityksen puuttuessa vähentää palkansaajan satunnaisten sivutulojen työhuonevähennyksen mukainen määrä 230 €/v.

Maa- ja metsätalouden työhuonevähennykset ilmoitetaan lomakkeella

2, 2Y ja 2C. Vähennyksiä ei ilmoiteta esitäytetyllä veroilmoituksella.

MAA - JA
METSÄTALOUDEN
TULOVEROTUS,
YHTENÄISTÄMIS-
OHJE

Moottorikelkasta, mönkijästä ja traktorin metsäkäytöstä aiheutuneet kulut

- Jos maa- tai metsätaloudessa käytetään moottorikelkkaa tai mönkijää, näiden koneiden maatalous- tai metsätalouskäytöstä aiheutuneet kulut vähennetään pääsääntöisesti käyttötuntien perusteella laskettuna osuutena niiden kokonaiskuluista. Sama koskee traktorin metsätalouskäyttöä. *Muun selvityksen puuttuessa kuluiksi voidaan arvioida moottorikelkasta ja mönkijästä 15 €/käyttötunti ja traktorista 12 €/käyttötunti.*

Moottori- ja raivaussahasta aiheutuneet kulut

- Moottori- tai raivaussahasta aiheutuneet kulut vähennetään maatalouden *kuluina ainoastaan maatalouskäyttöä vastaavalta osalta, arvioituna enintään (85 €/v)*. Metsätalouden verotuksessa tulee tehdä vastaava tuloutus, jos saha kuuluu metsäkalustoon

MAA - JA METSÄTALOUDEN TULOVEROTUS, YHTENÄISTÄMIS- OHJE

Yksityisauto maa- tai metsätalouden käytössä

Maatalous

- Mikäli auton kuluja ei ole kirjattu muistiinpanoihin, vähennetään kuluna maatalousajojen määrä kerrottuna **kilometrikorvauksella 0,46 € /km** (Verohallinnon päätös verovapaista matkakustannusten korvauksista vuonna 2022). Lisävähennyksen saanti **edellyttää ajopäiväkirjaa tai muuta luotettavaa selvitystä.**
- **Asunnon ja maatilan väliset matkat ovat yksityisajoja**, jotka vähennetään esitäytetyllä veroilmoituslomakkeella. Vähennys on **enintään 0,30 €/km** (Verohallinnon päätös matkakuluvähennyksen määrästä vuodelta 2022 toimitettavassa verotuksessa).
- **Verotusyhtymä tai kuolinpesä voi maksaa osakkaalle** matkalaskun perusteella maatalousajoista (muut kuin asunnon ja maatilan väliset) **0,46 € /km** ja korvaukset käsitellään yhtymän tai kuolinpesän muistiinpanoissa palkkausmenoina. Osakkaalle korvaukset ovat verovapaata tuloa.
- **Jos verotusyhtymä ei ole maksanut** korvausta osakkaan oman auton käytöstä yhtymän maataloudessa, vähennetään auton todelliset kulut **tai 0,30 €/km verotusyhtymän verotuksessa.**
- **Jos kuolinpesä ei ole korvannut osakkaalle matkakuluja**, vähennetään kuolinpesän verotuksessa osakkaan oman **auton todelliset kulut tai 0,30 €/km. Kuolinpesän auton osalta vähennetään todelliset kulut tai 0,46 €/km** kuolinpesän verotuksessa. Leskelle ei voi maksaa verovapaita kulukorvauksia. Lesken oman auton todelliset kulut tai **0,46 €/km** vähennetään kuolinpesän verotuksessa.
- **Asunnon ja maatilan väliset matkat ovat yksityisajoja**, jotka vähennetään verotusyhtymän **osakkaan esitäytetyllä veroilmoituslomakkeella.** Kuolinpesän osakkaan osalta vähennys tehdään kuolinpesän maatalouden veroilmoituksella.
- Ks. Verohallinnon ohje: Liikkeen- ja ammatinharjoittajien sekä maataloudenharjoittajien matkakustannusten vähentäminen.

MAA - JA METSÄTALOUDEN TULOVEROTUS, YHTENÄISTÄMIS - OHJE

Metsätalous

- **Kuolinpesän tai verotusyhtymän maksamat metsätalouteen liittyvät verovapaat matkakustannusten korvaukset** sekä myös mahdolliset veronalaiset matkakustannusten korvaukset ovat vähennyskelpoisia vuosimenoja (palkkausmenoja) kuolinpesän tai verotusyhtymän metsätalouden pääomatulojen verotuksessa.
- **Kuolinpesä tai verotusyhtymä voi matkalaskun perusteella maksaa osakkailleen verovapaita matkakustannusten korvauksia** metsätalouteen liittyen, mutta vain sellaisista matkoista, jotka osakas **tekee muualle kuin kuolinpesän tai verotusyhtymän metsään**. Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisun KHO:1999:29 mukaisesti osakkaan matka kotoa metsätilalle ei ole tilapäinen työmatka.
- Jos osakkaat eivät laskuta metsätalouden matkakustannuksista kuolinpesää tai verotusyhtymää, ovat osakkaille aiheutuneet, kuolinpesän tai verotusyhtymän metsätalouteen liittyvät matkakustannukset vähennettävissä kuolinpesän tai verotusyhtymän metsätalouden pääomatuloista.
- Metsätalouden matkoista sekä asunnon ja metsätilan välisistä matkoista voi vähentää todelliset kulut tai muun selvityksen puuttuessa **0,30 €/km**.
- Ks. Verohallinnon ohjeet: Metsätalouden matkakustannukset; Metsätalouden pääomatulon hankinnassa käytettävien koneiden hankintamenon vähentäminen; Tulonhankkimiskulut ansiotuloista. Kannanotto: Matkakulut maatalousyhtymän ja maa-taloutta harjoittavan kuolinpesän verotuksessa

MAA - JA METSÄTALOUDEN TULOVEROTUS, YHTENÄISTÄMIS - OHJE

Päivärahat

- Maatalousverotuksessa lisävähennys on yli 6 tuntia kestäneestä tilapäisestä työmatkasta 20 € ja yli 10 tuntia kestäneestä matkasta 45 €.
- Palkansaajien verotuksessa vastaavat vähennykset, kun kustannuksia ei ole korvattu, ovat 16 € ja 30 € ja niitä käytetään esim. metsänomistajan tilapäiseen työmatkaan, esim. koulutus- tai messumatkaan.

Osuuskunnan osuudet

- Maatalouteen liittyvät osuuskuntien osuudet arvostetaan luonnollisen henkilön nettovarallisuutta laskettaessa varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain 26 §:n mukaan. Osuuskuntien osuuksien nettovarallisuusarvoista saa tiedon ao. osuuskunnilta. **Maksamatta olevat osuusmaksut otetaan huomioon viljelijän nettovarallisuyslaskelmassa maatalouden velkana.**
- Maatalouden nettovarallisuuteen luetaan toimintaan liittyvän tuottajaosuuskunnan velvoiteosuuksien lisäksi myös saman osuuskunnan vapaaehtoiset osuudet. **Vapaaehtoisiin osuuksiin ei voida katsoa liittyvän erityisiä etuja, joten niiden arvoksi katsotaan maksetun osuusmaksun määrä.**
- Osakeyhtiöllä osuuskunnan osuuden arvona pidetään nettovarallisuutta laskettaessa maksettua osuusmaksun määrää. **Tullut uusi KVL:n päätös ei vielä lainvoimainen.**

MAATALOUDEN
NETTOVARALLISUUDEN
LASKENTA

Maatalouden nettovarallisuus

$\text{maatalouden varat} - \text{maatalouden velat} = \text{maatalouden nettovarallisuus}$

Maatalouden varat 100 000 €

Maatalouden velat - 30 000 €

Maatalouden nettovarallisuus 70 000 €

M A A T A L O U D E N
N E T T O V A R A L L I S U U D E N
L A S K E N T A

Maatalouden pääomatulo-osuus:

20% , 10% tai 0 % maatalouden edellisvuoden nettovarallisuudesta.
Huomio maksetut palkat.

maatalouden nettovarallisuus 100 000 €

0 %

0 €

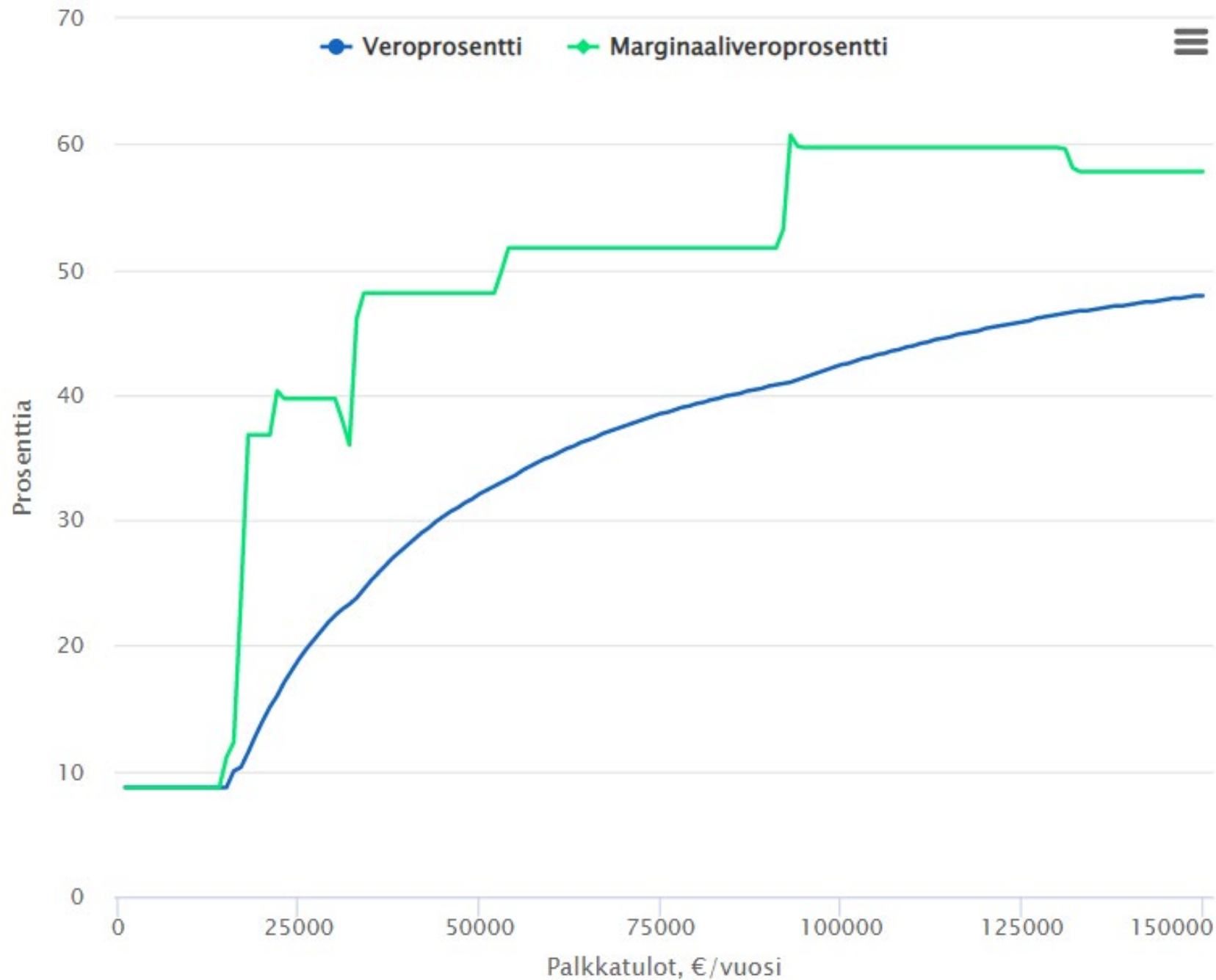
10 %

10 000 €

20 %

20 000 €

Verovelvollinen voi itse valita mitä prosenttia käytetään. Verovelvollisen vaatimuksesta 10% tai 0 % muulloin 20%. **Ennen verotuksen päättymistä**

MAATALOUDEN NETTOVARALLISUUDEN LASKENTA

- Ansiotulon marginaalivero ylittää 30 % 19 200 € tulojen kohdalla
- Yrittäjälle edullisinta saada verotettavaa ansiotuloa 19 199 € ja ylimenevä tulo pääomatulona. Huomio yrittäjävähennys

MAATALOUDEN NETTOVARALLISUUDEN LASKENTA

Kokonaistulo*, €/v	Palkka, €/kk**	Veroprosentti	Marginaali- vero***	Nettotulo, €/v
1 000	80	8,7 %	8,7 %	914
2 000	160	8,7 %	8,7 %	1 827
3 000	240	8,7 %	8,7 %	2 741
4 000	320	8,7 %	8,7 %	3 654
5 000	400	8,7 %	8,7 %	4 568
6 000	480	8,7 %	8,7 %	5 481
7 000	560	8,7 %	8,7 %	6 395
8 000	640	8,7 %	8,7 %	7 308
9 000	720	8,7 %	8,7 %	8 222
10 000	800	8,7 %	8,7 %	9 135
11 000	880	8,7 %	8,7 %	10 049
12 000	960	8,7 %	8,7 %	10 962
13 000	1 040	8,7 %	8,7 %	11 876
14 000	1 120	8,7 %	8,7 %	12 789
15 000	1 200	8,7 %	11,1 %	13 696
16 000	1 280	10,0 %	12,3 %	14 396
17 000	1 360	10,3 %	23,8 %	15 250
18 000	1 440	11,5 %	36,8 %	15 927
19 000	1 520	12,8 %	36,8 %	16 559
20 000	1 600	14,0 %	36,8 %	17 191
21 000	1 680	15,1 %	36,8 %	17 822
22 000	1 760	16,0 %	40,3 %	18 472
23 000	1 840	17,1 %	39,7 %	19 074
24 000	1 920	18,0 %	39,7 %	19 676
25 000	2 000	18,9 %	39,7 %	20 279
26 000	2 080	19,7 %	39,7 %	20 882
27 000	2 160	20,4 %	39,7 %	21 484
28 000	2 240	21,1 %	39,7 %	22 087

MAATALOUDEN
NETTOVARALLISUUDEN
LASKENTA

Otettava huomioon kaikki maatalouden ulkopuoliset ansiotulot ja niistä tehtävät vähennykset

Jos nettovarallisuus nolla tai negatiivinen, valinnalla ei ole merkitystä

ESIMERKKEJÄ LASKENNASTA

kunnallisv. 21,5 %, kirkollisv.1,7% myel työtulo 35 000 €

NETTOVARALLISUUS

kunnallisv. 21,5 %, kirkollisv.1,7% myel työtulo 35 000 €

Esimerkkejä:

Nettovarallisuus **35 000 €**

Maatalouden tulo **17 000 €**

20 % pääomatuloa 7 000 €

ansiotuloa 9 150 €

verot yhteensä **2 670 €**

10% pääomatuloa 3 500 €

ansiotuloa 12 650 €

verot yhteensä **1 953 €**

0% pääomatuloa 0 €

ansiotuloa 16 150 €

verot yhteensä **1 433 €**

ero

1 237 € valitaan 0%

NETTOVARALLISUUS

nettovarallisuus	85 000 €	
maatalouden tulo	17 000 €	
20% pääomatuloa	16 150 €	
ansiotuloa	0 €	
verot yhteensä		5 606 €
10% pääomatuloa	8 500 €	
ansiotuloa	7 650 €	
verot yhteensä		3019€
0% pääomatuloa	0 €	
ansiotuloa	16 150 €	
verot yhteensä		1 433€
ero	4 173 €	valitaan 0 %

NETTOVARALLISUUS

nettovarallisuus **85 000 €**

maatalouden tulo **17 000 €**

20% pääomatuloa 16 150 €

ansiotuloa 0 €

Metsätalouden tappiota - 10 000 €. Metsätalouden tappio vähennetään maatalouden pääomatulo-osuudesta pois ($16\,150\text{ €} - 6\,150\text{ €}$). **Verojen määrä 2 606 €**

10% pääomatuloa 8 500 €

ansiotuloa 7 650 €

Metsätalouden tappiota - 10 000 €. Metsätalouden tappio vähennetään maatalouden pääomatulo-osuudesta pois ($8\,500 - 10\,000 = -1\,500\text{ €}$). **Verojen määrä 19 €**

Tulee alijäämähyvitystä

0% pääomatuloa 0 €

ansiotuloa 16 150 €

Metsätalouden tappiota - 10 000 €. Metsätalouden tappio vähennetään maatalouden pääomatulo-osuudesta pois ($0 - 10\,000 = -10\,000\text{ €}$). **Verojen määrä 33 €**

Syntyy alijäämähyvitystä 1 400 € ja jää pääomalajin tappiota 5 333 €

NETTOVARALLISUUS

nettovarallisuus	85 000 €
maatalouden tulo	30 000 €
20 % pääomatuloa	17 000 €
ansiotuloa	11 500 €
verot yhteensä	5 838 €
10% pääomatuloa	8 500 €
ansiotuloa	20 000 €
verot yhteensä	4 985€
0% pääomatuloa	0 €
ansiotuloa	28 500 €
verot yhteensä	5 332 €
ero	853 € valitaan 10%

NETTOVARALLISUUS

nettovarallisuus	85 000 €	
maatalouden tulo	40 000 €	
20% pääomatuloa	17 000 €	
ansiotuloa	21 000 €	
verot yhteensä		7 881€
10% pääomatuloa	8 500 €	
ansiotuloa	29 500 €	
verot yhteensä		8 275 €
0% pääomatuloa	0 €	
ansiotuloa	40 000 €	
verot yhteensä		9 350 €
ero		1 469 € valitaan 20 %

NETTOVARALLISUUS

	Yksi yrittäjä	kaksi yrittäjää, tulo jaetaan	
nettovarallisuus	250 000 €		
maatalouden tulo	100 000 €		
20% pääomatuloa	50 000 €	25 000 €	25 000 €
ansiotuloa	45 000 €	22 500 €	22 500 €
verot yhteensä	28 191 €	22 401 €	
10% pääomatuloa	25 000 €	12 500 €	12 500 €
ansiotuloa	70 000 €	35 000 €	35 000 €
verot yhteensä	31 663 €	23 592 €	
0% pääomatuloa	0 €	0 €	0 €
ansiotuloa	95 000 €	47 500 €	47 500 €
verot yhteensä	37 634 €	26 972 €	
Ero 15 233 €			

11 Vaatimus jaettavasta yritystulosta (Jos vaatimusta ei esitetä, pääomatulon enimmäismäärä on 20 % nettovarallisuudesta.)

☒ Pääomatulon enimmäismäärä on 10 % nettovarallisuudesta	☐ Jaettava yritystulo on kokonaan ansiotuloa
Yrittäjäpuolisoiden vaatimus on yhteinen.	

- Muista tarkistaa, että valinta siirtyy lomakkeelle ja aina verotukseen asti. Tarkista asia verotuspäätökseltä.

NETTOVARALLISUUS

VEROSUUNNITTELU

Rakennusten osalta, kun menojäännös < 1000 €/rakennus

Koneiden ja salaojien osalta kun menojäännös < 1200 €

Tilinpäätösostoina koneet ja niistä tehtävät poistot käyttökelpoisia vain, jos koneet voidaan ottaa käyttöön ko. verovuoden aikana

Miten rahoitan koneen vaihdoksen. Aiheutanko itselleni veroseuraamuksia

Tuplapoisto on miettimisen paikka

Kassaperusteen hyväksikäyttö

- Myyntien ajoitus
- Ostojen ajoitus, ennakko-ostot
- Lannoitteet, siemenet, kasvinsuojeluaineet, rehut, säilöntäaineet, polttoaineet, voiteluaineet, ennakkomaksut
- Myel-vakuutusmaksut, muut vakuutusmaksut
- Vuokrat, korot

VEROSUUNNITTELU

VEROSUUNNITTELU

Alv jakson valinta

1 kk

3 kk

12 kk

Valittu verokausi sitoo
verovelvollista yhden vuoden ajan.

VEROSUUNNITTELU

Alv jakson valinta

Esimerkki:

Yrityksen verokausi on vuosi. Yritys hakeutuu neljänneskalenterivuoden mittaiseen verokauteen toukokuussa.

Yritys siirretään uuteen verokauteen heinäkuusta alkaen.

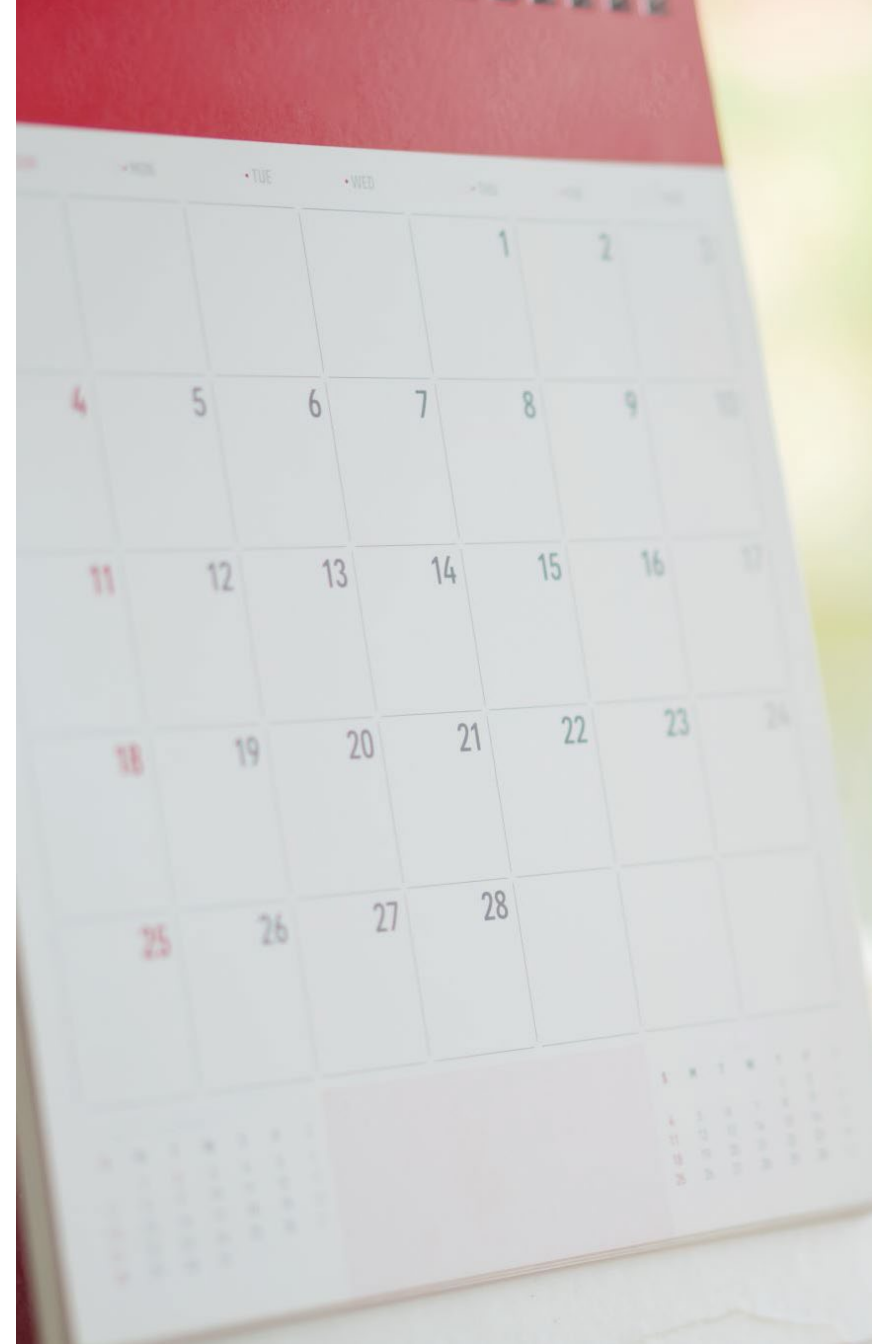
Tammi-kesäkuun veroilmoitus oma-aloitteisista veroista on annettava ja maksu suoritettava viimeistään elokuun 12. päivänä.

Heinä-syyskuun tiedot työnantajasuorituksista ja arvonnlisäverosta on annettava ja maksettava viimeistään marraskuun 12. päivänä.

VEROSUUNNITTELU

Tilinpäätösoston alv

- Arvonlisäveron vähentäminen tilikauden vaihteessa ei edellytä välttämättä oston maksua; alv-kirjauksessa voidaan käyttää suoriteperustetta (= ts. tavaran oltava tilalla)
- Puukauppatilitysten siirrot
- Tulojen alv-eriä kannattaa siirrellä vuoden-vaihteessa:
- 30000 € + alv 7200 €
 - a) 26.12.2022 alv:n maksu 28.2.2023
 - vai
 - b) 02.01.2023 28.2.2024
- koroton 7200 €:n laina 1 v:ksi

VEROSUUNNITTELU

Tasausvaraus

Varauksen suuruus

- Tasausvaraus on verovelvollisen valinnan mukaan 0-40 % maatilan maatalouden puhtaasta tulosta, joka on luonnollisten vähennysten, myös maatalouden harjoittajan tekemien poistojen, vähentämisen jälkeinen tulo.. Myös verovuonna tuloutuneen, aikaisempaan verovuonna tehdyn tasausvarauksen määrä luetaan siihen määrään, jonka perusteella verovuonna tehtävän uuden tasausvarauksen määrä lasketaan
- Tasausvarauksen vähimmäismääräksi on säädetty 800 euroa verovuodessa, mikä merkitsee sitä, että varauksen tekeminen edellyttää vähintään 2 000 euron suuruista maatilan maatalouden puhtaasta tuloa. Tasausvarauksen enimmäismäärä on puolestaan 13 500 euroa. Tällainen varaus edellyttää 33 750 euron suuruista maatalouden puhtaasta tuloa. Varauksen määrää laskettaessa täysien satojen eurojen yli menevä osa jätetään huomioon ottamatta

Lähde:Kiviranta

VEROSUUNNITTELU

Tasausvaraus

Varauksen käyttö

- Tasausvarausta voidaan käyttää investointeihin.
- Tasausvarausta sovelletaan maatilakohtaisesti. Maatilan maatalouden puhtaasta tulosta tehtyä varausta ei siis voi käyttää toisen maatilan maatalouden investointien kattamiseen.
- Tasausvaraus voidaan tulouttaa vähentämällä se maatalouden käyttöomaisuushyödykkeiden hankinta- ja perusparannusmenoista. Tasausvarausta on käytettävä sinä verovuonna, jona hyödyke on hankittu, ja perusparannusmenoihin sinä verovuonna, jona perusparannus on suoritettu.

Lähde:Kiviranta

VEROSUUNNITTELU

Tasausvaraus

Käyttökohteen valinta

- Käyttäessään tasausvarauksia investointeihin maatalouden harjoittajan on tarkoituksenmukaista suosia sellaisia kohteita, joiden enimmäispoisto-oikeus on suhteellisen alhainen. Koska esim. talousrakennusten enimmäispoisto-oikeus on 10 %.
- Verovelvollisen näkökulmasta on edullista käyttää tasausvaraukset maatalouden talousrakennusten rakentamiseen. Vielä edullisempaa on varausten käyttäminen MVL:n mukaan verotettavan maatilamatkailun käytössä oleviin vuokrattaviin lomamökkeihin, joiden enimmäispoisto-oikeus on 6 % .

Lähde:Kiviranta

VEROSUUNNITTELU

Tasausvaraus

Käyttöajankohta

- Tasausvaraus on käytettävä investointiin viimeistään kolmantena verovuonna sen verovuoden päättymisestä, jolta jätetyssä veroilmoituksessa varaus on tehty. Myös sellaisena vuonna, jona käytetään aiemmin tehtyjä tasausvarauksia, saa tehdä uuden tasausvarauksen.
- Varaus vähennetään koneen koko ostohinnasta eikä ainoastaan välirahasta ennen koneen luovutushinnan vähentämistä menojäännöksestä.

Varauksen käytön enimmäismäärä

- Kerralla käytettävän tasausvarauksen maatilakohtainen enimmäismäärä on $3 \times 13\,500 \text{ €} = 40\,500 \text{ €}$.

Lähde:Kiviranta

VEROSUUNNITTELU

Tasausvarauksen hyväksikäyttö

- Tasausvaraus tehokkaimmillaan, kun sillä varaudutaan tulevaan rakennusinvestointiin
- esim. konevaraston rakentaminen:
 - tasausvaraus v. 2020 13500 €
 - tasausvaraus v. 2021 13500 €
 - tasausvaraus v. 2022 13500 €
 - Yhteensä 40 500 €

VEROSUUNNITTELU

Tasausvaraus

Kaksi käyttökertaa

- Samaan rakennusinvestointiin voidaan käyttää kolme tasausvarausta kaksikin kertaa (ks. myös VEROH:n ohje 1793/1/36/91 s 4). Jos näin tehdään sekä rakennustyön aloittamis- että rakennuksen valmistumisvuonna, on rakennustyötä tehtävä vähintään neljän kalenterivuoden aikana. Rakentaminen voi silti kestää vain hiukan yli kaksi vuotta.
- Esimerkiksi verovuosien 2017–2020 veroilmoituksissa tehdyt tasausvaraukset voi käyttää rakennustyön aloittamisvuonna 2021 ja verovuosina 2021–2023 tehdyt tasausvaraukset rakennustyön valmistumisvuonna 2024. Rakennustyö voi tässä esimerkkitapauksessa alkaa vuoden 2021 lopulla ja päättyä vuoden 2024 alussa. Eli yhteen rakennuskohteeseen voi tulouttaa tällöin 81 000 €
- Varauksen käytöstä ns. välivuonna rakentamisen aikana ei ole KHO:n kantaa.

Lähde:Kiviranta

VEROSUUNNITTELU

Tasausvaraus

Suora tulouttaminen

- Tasausvarausta voidaan nimensä mukaisesti käyttää pelkästään tulontasaukseen siten, että se luetaan suoraan maatalouden veronalaiseksi tuloksi. Verovelvollisen esityksestä tasausvaraus voidaan käyttää investointiin tai lukea suoraan maatilan maatalouden veronalaiseksi tuloksi jo tasausvarauksen tekemisvuotta seuraavan vuoden verotuksessa. Jos verovelvollinen ei ole menetellyt näin eikä käytä tasausvarausta investointiin kolmantena verovuonna sen verovuoden päättymisestä, jolta jätetyssä veroilmoituksessa varaus on tehty, tasausvaraus luetaan viran puolesta suoraan tuon verovuoden veronalaiseksi tuloksi MVL:n nojalla.
- Osa tasausvarauksesta voidaan käyttää investointien kattamiseen ja osa lukea suoraan tuloksi.

Omistajanvaihdos

- Käyttämättömät tasausvaraukset luetaan sukupolvenvaihdoksissa ja muissa omistajanvaihdoksissa suoraan maatilakohtaisesti verovelvollisen maatalouden lopettamisvuoden veronalaiseksi tuloksi. Verovelvollinen voi toki vielä lopettamisvuonna ennen lopettamista tehdä maatalouden käyttöomaisuusinvestointeja, joihin hän käyttää tasausvaraukset.
- Verovelvollisen kuolema ei aiheuta tasausvarauksen lukemista suoraan tuloksi, vaan jakamaton kuolinpesä, joka jatkaa maatalouden harjoittamista, voi käyttää vainajan tekemät tasausvaraukset investointeihin samoin ehdoin kuin vainaja itse olisi ne voinut käyttää.

Lähde:Kiviranta

vuosi	poisto	6 %	10 % kiinteistövero				20 %
		40500	40 500 €				40 500
1	2430	38070	4 050 €	36 450 €	273 €	8 100 €	32 400 €
2	2 284 €	35 786 €	3 645 €	32 805 €	246 €	6 480 €	25 920 €
3	2 147 €	33 639 €	3 281 €	29 525 €	221 €	5 184 €	20 736 €
4	2 018 €	31 620 €	2 952 €	26 572 €	199 €	4 147 €	16 589 €
5	1 897 €	29 723 €	2 657 €	23 915 €	179 €	3 318 €	13 271 €
6	1 783 €	27 940 €	2 391 €	21 523 €	161 €	2 654 €	10 617 €
7	1 676 €	26 263 €	2 152 €	19 371 €	145 €	2 123 €	8 493 €
8	1 576 €	24 688 €	1 937 €	17 434 €	131 €	1 699 €	6 795 €
9	1 481 €	23 206 €	1 743 €	15 691 €	118 €	1 359 €	5 436 €
10	1 392 €	21 814 €	1 569 €	14 121 €	106 €	1 087 €	4 349 €
11	1 309 €	20 505 €	1 412 €	12 709 €	95 €	870 €	3 479 €
12	1 230 €	19 275 €	1 271 €	11 438 €	86 €	696 €	2 783 €
13	1 156 €	18 118 €	1 144 €	10 295 €	77 €	557 €	2 227 €
14	1 087 €	17 031 €	1 029 €	9 265 €	69 €	445 €	1 781 €
15	1 022 €	16 009 €	927 €	8 339 €	63 €	356 €	1 425 €
16	961 €	15 049 €	834 €	7 505 €	56 €	285 €	1 140 €
17	903 €	14 146 €	750 €	6 754 €	51 €	228 €	912 €
18	849 €	13 297 €	675 €	6 079 €	46 €		
19	798 €	12 499 €	608 €	5 471 €	41 €		
20	750 €	11 749 €	547 €	4 924 €	37 €		

VEROSUUNNITTELU

Palkan maksaminen

Perheenjäsenet

- Maatalouden menona saa vähentää ennen verovuoden alkua 14 vuotta täyttäneelle omalle, otto- tai kasvattilapselle tai muulle perheenjäsenelle maksetun rahapalkan (MVL 7 § 1 k). Säännöksessä tarkoitettu muu perheenjäsen elää verovelvollisen taloudessa ja hänen toimeentulonsa riippuu verovelvollisesta. Verovuodelta 2022 toimitettavassa verotuksessa vähennysoikeuden edellytyksenä siis on, että lapsi on syntynyt vuonna 2007 tai aikaisemmin (MVL 7 § 1 k). Vieraan lapselle maksetun palkan saa vähentää lapsen iästä riippumatta.
- Perheyrittäjien jäsenet ovat MYEL-eläkevakuutuksen piirissä, joten heistä ei tarvitse maksaa TyEL-eläkevakuutusmaksua

Lähde:Kiviranta

VEROSUUNNITTELU

Palkan maksaminen

Perheenjäsenet

- Verovelvollinen voi vähentää esim. vanhemmilleen maataloustyöstä maksamansa palkan. Verosuunnittelussa kannattaa kuitenkin ottaa huomioon mahdollinen vanhempien eläketulovähennys. Palkan vuoksi voidaan menettää valtion- tai kunnallisverotuksen eläketulovähennykset tai osa niistä.
- Aviopuolisolle tai TVL 7.3 §:n nojalla aviopuoliso on rinnastettavalle avopuolisolle (ks. luku 10, Puolisot) maksettua palkkaa ei saa vähentää.
- Maataloutta harjoittava kuolinpesä saa vähentää ennen verovuoden alkua 14 vuotta täyttäneelle osakkaalleen tai osakkaan lapselle maksetun palkan. Leskelle maksettua palkkaa ei kuitenkaan MVL:n mukaisessa verotuksessa saa vähentää (toisin EVL, josta ks. luku 8, Vähennykset).

VEROSUUNNITTELU

Tulon jakaminen

Aviopuolisot

- Aviopuolisoilla tarkoitetaan henkilöitä, jotka ennen verovuoden päättymistä ovat solmineet avioliiton (TVL 7.1 §). Aviopuolisoita koskevia säännöksiä sovelletaan myös rekisteröidystä parisuhteesta annetussa laissa (950/01) tarkoitetun parisuhteen osapuoliin.

Avopuoliso

- TVL 7.3 §:n mukaan puolisoita koskevia säännöksiä sovelletaan myös avioliitonomaisissa oloissa verovuonna yhteisessä taloudessa avioliittoa solmimatta jatkuvasti eläneisiin, jotka ovat aikaisemmin olleet keskenään avioliitossa tai joilla on tai on ollut yhteinen lapsi (KHO 1986/1828). Pelkkä yhteisessä taloudessa eläminen ei siis johda puolisoita koskevien säännösten soveltamiseen, vaan edellytetään myös joko aikaisempaa keskinäistä avioliittoa tai yhteistä lasta. Toisaalta puolisoita koskevia säännöksiä ei voida soveltaa, vaikka edellytykset muutoin täyttyvät, jos puolisot eivät asu yhteisessä taloudessa (KHO 1991/1672).

VEROSUUNNITTELU

Tulon jakaminen

Jaettava yritystulo

- Yrittäjäpuolisoiden yhdessä harjoittamasta maataloudesta ja elinkeinotoiminnasta saadun yritystulon jaosta puolisoiden kesken on säädetty TVL 14 §:ssä.
- Maatalouden ja elinkeinotoiminnan jaettavan yritystulon ansiotulo-osuus jaetaan yrittäjäpuolisoiden kesken sekä valtion- että kunnallisverotuksessa heidän työpanostensa mukaisessa suhteessa (TVL 14.2 §). Yrittäjäpuolisoiden työpanokset katsotaan lakiin sisältyvän tasajako-olettaman mukaan yhtä suuriksi, ellei muuta selvitystä esitetä.
- Yrittäjäpuolisoiden yhdessä harjoittaman maatalouden ja elinkeinotoiminnan pääomatulo-osuus jaetaan puolisoiden kesken niiden osuuksien mukaan, jotka puolisoilla on toimintaan kuuluvaan nettovarallisuuteen, ts. omistusosuuksien mukaisessa suhteessa (TVL 14.3 §). Myös pääomatulon jakoa koskee tasajako-olettama: puolisoiden osuudet katsotaan yhtä suuriksi, ellei muuta selvitystä esitetä. Selvitys puolisoiden maatalouden nettovarallisuuden omistusosuuksista tulee VEROHP 563/17 mukaan liittää muistiinpanokirjaan ja käytännössä myös veroilmoitukseen

YHTEENVETO

Vältä mätkyt.

Toiminimiyrittäjät ja muut yksityishenkilöt voivat hakea lisäennakkoa aina verovuoden joulukuusta oman verotuksensa päättymiseen asti. Hakemisen jälkeen saat ennakkoperinnän päätöksen, joka sisältää tilisiirtolomakkeen. Jos lisäennakon eräpäivä on tammikuussa, voit maksaa veron ilman viivästysseuraamuksia. Näet oman verotuksesi päättymispäivän verovuoden 2022 verotuspäätöksestä, jonka saat keväällä 2023.

YHTEENVETO

- Tutustus kirjanpito-ohjelman mahdollisuuksiin ja tulosteisiin.
- Ota kirjanpito tavaksi. Välitinpäätös. Vertaa aina johonkin. Edellisvuosiin, naapuriin, tuotantosuuntaan, valtakunnan tasolla.
- Tee korjausliikkeitä, toteutuuko budjetti.
- Kirjaa ylös asioita, laita tärkeysjärjestykseen.
- Korjaa ennakoita-
- Älä tuhlaa poistoja.
- Valitse sopiva alv-ilmoitusajanjakso.

VIIME HETKEN 10 VEROTÄRPPIÄ

1. Nyt on viimeistään aika tarkistaa vuoden 2021 verotus. Verotuspäätös 2021 esille. Samoin kopiot jätetyistä verolomakkeista. Paljon löytyy tietoa omaverosta!!

Tarkista: ansiotulot, pääomatulot, vähennykset esim. metsätalouden korot jne. Jos on tarvetta, tee vanhasta vuodesta vero-oikaisu.

Myös kiinteistöveroilmoitukseen kannattaa kerrankin tutustua vähän tarkemmin. Osuuspääomien korot.

VEROTÄRPIIT

2. Päivitä kirjanpito-ohjelma ja tutustu täyttöohjeisiin. Yksityiskohtaiset täyttöohjeet löytyy www.vero.fi tutustu omaveropalveluun.

3. Kuitit mappiin aikajärjestykseen, numeroi kuitit. Liitä kirjanpitoaineistoon tiliotteet ja täsmäytä tositteet tiliotteisiin.

Käy tiliotteet läpi mahdollisten kuitittomien tulojen ja menojen osalta. Tulosta aineistoon mahdolliset e-laskut tai muut sähköiset laskut kirjanpitoon. Ei yksityistalouden menoja!!

4. Käytä kirjanpito-ohjelman ominaisuuksia hyväksi esim. maitotilien vienti valma - järjestelmästä kirjanpitoon.

Ostoreskontra, laskutus, suorat yhteydet pankkiin... jne.

VEROTÄRPIT

5. Kun kaikki kuitit on viety on tilinpäätöksen aika. Muista tehdä yksityistalouden oikaisu menoista pois esim. puhelin, sähkö jne.

6. Muista lisätä työhuonevähennys, kilometrit, oman auton käytöstä, joten nyt on viimeistään tehtävä selvitys kilometreistä, muista myös päivärahat.

7. Poistojen miettiminen. Rakennuksista kannattaa yleensä tehdä maksimipoisto. Koneiden poistoilla voi jo vähän enemmän suunnitella.

”tuplapoisto” onko kannatusta?

VEROTÄRPIT

8. Tasausvarauksen käyttö. Teenkö uuden? Tuloutanko vanhaa, jos tuloutan niin mihin käytän.

9. Maatalouden varat oikein. Maatalousmaanarvo, rakennukset, koneet, osuuskuntien arvot osuusluku x vertailuarvo

velat oikein, vain maatalouden velka kuuluu maatalouteen.

Ansiotulo/pääomatulojaon perusteisiin on syytä perehtyä.

VEROTÄRPIIT

10. Vertaa vuoden 2022 lomaketta 2021 lomakkeeseen. Jos huomaat isoja eroja niin selvitä mistä eroavuus johtuu.

Kun kaikki on kunnossa jätä lomakkeet sähköisenä, jos mahdollista. *Muista jättää myös arvonlisäveroilmoitus ja energiaveronpalautushakemus.*

Korjaa veroennakot oikeiksi.

Muista tarkistaa esitäytettyveroilmoitus

- **Metsätalouden korot**
- **Osuuspääoman korot**
- **Kotitalousvähennykset**
- **jne.**

YHTEENVETO

- Mieti mikä on meidän juttu, kaikkea ei tarvitse itse tehdä
- Käytä tarvittaessa ulkopuolista apua
- Jos huomaat kirjanpidossa virheen, niin tee oikaisu
- Kannattavuudella ei eletä vaan kassajäämällä
- Budjetoit itsellesi/puolisolle/perheelle aikaa ja vähän rahaakin.

Kiitos!

Hannu Vuoriniemi

www.vcoy.fi

hannu.vuoriniemi@vcoy.fi